

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 127, ЧИСЛО 49, П'ЯТНИЦЯ, 4 ГРУДНЯ 2020 РОКУ

1893

Vol. 127, No. 49, FRIDAY, DECEMBER 4, 2020

\$2.00

Про Голодомор вчать в американських школах

Ірина Соломко,
Голос Америки

ВАШІНГТОН. – Для багатьох американців українського походження поширення знань про Голодомор вже не одне десятиліття є вкрай важливою місією. Один зі шляхів, який наближає до досягнення цієї непростой мети, – включення теми до шкільної програми з історії у американських школах.

Саме таку ціль кілька років тому поставив собі Крайовий комітет США з визнання Голодомору геноцидом. Голова комітету Михайло Савків пояснює: „Крайовий комітет разом зі своїми осередками в штатах намагається систематизувати підхід і домогтися того, щоб учні американських шкіл у рамках вивчення світової історії слухали і лекції про Голодомор. Мета досить амбітна та потребує багато часу, адже, на відміну від України, де освітні програми централізовані, в США навчальні курси пишуть та затверджують місцеві відділи освіти. Кожен штат та кожна школа навіть свої має правила, тому, на жаль, наш шлях триватиме трошки довше, ніж нам хотілося“.

Доріс Дужий – одна з активісток, яка допомагає комітету, освітянка, мешкає у штаті Мішиген. Упродовж

багатьох років вона викладала тут світову та американську історію. І не один рік домагалася того, аби у програму з вивчення історії в школах був включений розділ про геноциди ХХ ст.

У 2016 році її робота принесла результат: губернатор штату запровадив обов'язкове вивчення теми геноциду ХХ ст. у державних школах. Це дозволило включити до програми і розділ про Голодомор, який був геноцидом українського народу. Д. Дужий сама розробила та написала і плани уроків для учнів про Голодомор, адаптовані під загальнодержавні правила. Будь-який вчитель може отримати в інтернеті інформацію про Голодомор.

Досвідом вивчення геноциду та Голодомору в Мишигені зможуть користуватись і в інших штатах. Аби підняти це питання на загальнодержавному рівні, у вересні Д. Дужий запропонувала Національній раді соціальних наук проводити вебінари про Голодомор для їхніх вчителів. У вересні і жовтні М. Савків та Д. Дужий провели перші два заходи: один – загальнодержавний, другий – для вчителів Тексасу.

Американські учителі хотіли знати

(Закінчення на стор. 14)

Нотатки з IV Міжнародного форуму „Креативна Україна“

На форумі виступила тимчасова повірена у справах США в Україні Крістіна Квін. (Фото: Укрінформ)

Олена Мігачова
Укрінформ

КИЇВ. – 19-20 листопада у столиці проходив форум, покликаний допомогти креативним індустріям не лише вижити, а й знайти, відновити себе, розвинути та використати існуючу коронакризу, як імпульс.

На форумі вчені філософи, економісти, менеджери, мистецтвознавці міркували про те, як буде розвиватися креативний сектор у майбутньо-

му. Йшлося і про глобальні зміни, які чекають світ.

Першим виступив Міністер культури та інформаційної політики Олександр Ткаченко, який зазначив: „Ми вперше на такій великій арені за участю єврокомісара ЄС, міністрів з інших країн, президента, віцепрем'єрів, міністра фінансів говоримо про вагу креативної економіки. Ми – величезна і суттєва частина економіки України, крім того, не сировинна – це все створюють люди. Для цих людей уряду треба створити такі умови, щоб вони могли розвиватися. І простягти руку допомоги, аби у цієї сфери було майбутнє. Інакше цього майбутнього не буде: карантин дуже вдарив саме по креативних індустріях – це і туризм, і сфера гостинності, й кіномережі, мода і дизайн“.

Президент України Володимир Зеленський сказав: „Цього року в Україні запустили багато ініціатив на підтримку українських креативних індустрій, розвитку туристичної інфраструктури, відновлення культурних пам'яток у регіонах України. Креативна економіка має стати пріоритетом стратегічного розвитку України, для цього в нас є талановиті люди, унікальний культурний ресурс, у нас є спадщина“.

Голова Представництва ЄС в Україні Матті Маасікас: „Європейський Союз усвідомлює спричинені пандемією виклики для культурного та креативного секторів, тому культурні індустрії завжди будуть у фокусі взаємодії ЄС і України. ЄС продовжує

(Закінчення на стор. 10)

Віртуальний некрополь української еміграції

КИЇВ. – Український інститут національної пам'яті (УІНП) запустив геоінформаційну систему „Віртуальний некрополь української еміграції“.

За оцінками фахівців УІНП за межами України існує понад 250 тис. поховань представників української еміграції. Ці могили знаходяться на території різних держав, на всіх континентах (крім Антарктиди).

УІНП створив інформаційно-просвітницький ресурс про місця поховань представників української громади за кордоном – геоінформаційну систему „Віртуальний некрополь української еміграції“, що слугуватиме інструментом для обліку та збереження могил.

Кожній персоналії на сайті <http://necropolis.uinr.gov.ua> присвячена окрема сторінка, що містить біогра-

фічну довідку, географічні координати та світлинку могили, відомості про стан місця поховання та статус оплати.

Команда проекту працювала близько трьох років, щоб зібрати наявні дані та узагальнити їх на єдиному ресурсі. Наразі в базі „Віртуального некрополя“ представлено інформація про 2,653 поховання та 289 цвинтарів у декількох десятиках країн.

Партнерами УІНП є благодійний фонд „Героїка“, Міністерство закордонних справ України та компанія „Софт-про“. Зокрема, „Героїка“ передала для проекту 15 тис. світлин могил представників української еміграції у США, Канаді та Австралії. Сайт щодня доповнюється інформацією про нові цвинтарі та окремі могили.

„Закликаємо представників укра-

їнської діаспори допомогти зберегти пам'ять про наших емігрантів. Насамперед ми потребуємо відомостей про місця їхніх поховань, а також біографічних довідок і життєвих світлин“, – пояснив один з редакторів проекту Володимир Булгаков.

Отже, якщо Ви не знайшли у базі „Віртуального некрополя“ конкретної могили українського борця за незалежність – це зовсім не означає, що ми відмовились вносити ці відомості. Якщо Ви маєте пропозиції по співпраці, додаткову, або найсвіжішу інформацію про той чи інший цвинтар або могилу – просимо поділитися цією інформацією. Зв'язок із командою проекту за адресою: necropolis@uinr.gov.ua

Український інститут
національної пам'яті

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Кримінальна відповідальність має бути суворою

КИЇВ. – 27 листопада під головуванням Президента України Володимира Зеленського відбулося засідання Національної ради з питань антикорупційної політики, на якому були розглянуті законодавчі ініціативи щодо виходу з ситуації, спричиненої рішенням Конституційного суду України, що має негативний вплив на антикорупційну інфраструктуру держави. У засіданні взяли участь Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль, Голова Верховної Ради Дмитро Разумков, представники уряду, парламенту, Офісу Президента, правоохоронних органів, міжнародні партнери України. В. Зеленський акцентував увагу на необхідності максимально швидко підготувати та подати зміни до чинного законодавства України з метою подолання конституційної кризи. Він закликав Верховну Раду якнайшвидше ухвалити законопроект про відновлення кримінальної відповідальності за ухилення від подання декларації та внесення до неї завідомо недостовірних відомостей. (Прес-служба Президента України)

■ Діти їдуть у США

КИЇВ. – Україна вийшла на друге місце у світі за кількістю дітей, усиновлених громадянами США у 2019 році. Про це 27 листопада повідомила щорічна доповідь „Annual Report on Intercountry Adoption“ Державного департаменту США, передає. Зокрема, торік американці усиновили 298 українських дітей. З них 54 відс. - хлопчики. 150 дітей з усіх усиновлених до США - це підлітки від 13 до 17 років. Чимало усиновлених в Україні дітей мали особливі потреби. Деякі були усиновлені разом із братами та сестрами. Країною-лідером за кількістю усиновлення до США продовжує бути Китай, звідки торік американці всиновили 819 дітей, здебільшого віком до двох років. Серед сусідніх з Україною країн громадяни США всиновили торік з Польщі 6 дітей, Румунії 5 дітей, Угорщини 30 дітей. Росія і Білорусь заборонили громадянам США всиновлювати дітей. (Укрінформ)

■ Відкрилося почесне консульство

ДЕНПАСАР, Індонезія. – Почесне консульство України у Денпасар, провінція Балі, офіційно розпочало роботу 27 листопада. Керівник – почесний консул України Ніоман Астама. Основними функціями почесного консульства України є захист прав юридичних осіб і громадян України в межах, визначених міжнародним правом; надання їм допомоги та сприяння; сприяння розв'язку дружніх відносин, а також торговельних, економічних, культурних та наукових зв'язків між Україною та Республікою Індонезія. (Прес-служба Президента України)

■ Українець засуджений у Росії

КИЇВ. – У Росії українець Олександр Марченко засуджений до 10 років ув'язнення, повідомила його дружина Катерина Марченко, яка звернулася до Президента України Володимира Зеленського: „Наші рідні дуже потребують вашої участі в їхніх долях, бо самотужки їм не подолати репресивну систему Російської Федерації“. Випадок О. Марченка особливий тим, що представники збройного угруповання „ДНР“ схопили його в грудні 2018 року під час поїздки до Донецька і передали слідчим Росії. Йому оформили адміністративний арешт за нібито незаконну роботу в Росії, а потім порушили кримінальну справу за статтею про контрабанду зброї. (Радіо Свобода)

■ Велика пожежа у Харкові

ХАРКІВ. – У ніч на 28 листопада сталася велика пожежа на ринку Барабашово. Представники ринку говорять про підпал. Згоріло 25 павільйонів, у магазинах зберігалося багато пакунків з тканиною, яка тліє. Рятувальники мають зробити все, щоб пожежа не почалася знову. Пожежу гасили 15 відділень рятувальників на автоцистернах, а також шість автомобілів. Всього залучили 100 людей. Від вогню врятували близько 85 крамниць. (BBC)

Лідія Боднар-Балагутрак розповіла про Голодомор

Олена Христюк

САН-АНТОНІО, Техас. – Починаючи з 2006 року, в Україні офіційно відзначають День пам'яті жертв Голодомору щороку в четверту суботу листопада.

В листопаді цього року на інтернет-сторінках та на платформах соціальних мереж численних українських та інших організацій у США та Канаді проводиться віртуальна виставка українсько-американської художниці, яка мешкає у Г'юстоні, Лідії Боднар-Балагутрак „Голодомор: пам'ять“.

Л. Боднар-Балагутрак народилася і виросла в США в родині українських емігрантів. Завдяки батькам і близьким виросла із почуттям міцного зв'язку з її українською спадщиною, дізналась про Голодомор ще в дитинстві від своєї родини та інших членів української громади. Але лише після першої візити в Україну навесні 1991 року, саме на початку розпаду Радянського Союзу, Голодомор став ключовим центром її мистецтва, засвідчивши цю трагедію.

Виставка містить багато ранніх робіт Лідії Боднар-Балагутрак (1991-1995) присвячених Голодомору, а також кілька пізніших творів. Оскільки більшість робіт, представлених на виставці, збері-

гаються в приватних та музейних колекціях, віртуальна виставка - це унікальна можливість побачити 26 робіт, зібраних в одну презентацію.

Художниця майстерно поєднує різноманітні техніки та джерела, щоб створити мультимедійне мистецтво, яке надзвичайно вражає. Більшість творів є колажі, з шарами тексту та зображень, створені художницею або скопійовані з історичних фотографій того часу. Л. Боднар-Балагутрак також включає артефакти того періоду, грошову валюту, монети та поштові марки, фрагменти традиційної української вишивки, архівні вирізки газет та інші пам'ятки. Всі ці елементи поєднують у собі історію, яка пропонує глядачеві глибше заглянути і ретельно обмірковувати побачене.

Виставку відкриває твір „Смерть: загальний стан в Україні“. Ця назва запозичена з однієї з небагатьох статей, опублікованих у західній пресі про Голодомор. І, як впливає з назви, робота має на меті викрити масштаби втрат і страждань людей, які загинули від голоду. Кілька інших творів, таких як „Жертви сатани - пам'ять повертається“ (ще один запозичений заголовок), „Хрести

(Закінчення на стор. 12)

Білорусь: затримано понад 420 осіб

Радіо Свобода

МІНСЬК. - Міністерство внутрішніх справ (МВС) Білорусі 29 листопада підтвердило, що силовіки застосовували „спеціальні засоби“ проти протестувальників, які продовжують протести з вимогою відставки Олександра Лукашенка після суперечливих президентських виборів.

Речниця міністерства Ольга Чемоданова 30 листопада написала в Telegram, що правоохоронці вдалися до попереджувальних пострілів та інших спецзасобів, щоб змусити демонстрантів розійтися. Білоруська служба Радіо Свобода повідомила також, що силовіки застосовували проти демонстрантів сльозогінний газ та електрошокери.

Мінський правозахисний центр „Весна“ повідомив, що кількість затриманих демонстрантів у Білорусі 29 листопада перевищила 420 осіб.

За даними правозахисників, більшість затриманих були взяті під варту в Мінську, хоча також були затримання в Бресті, Гродні та інших містах.

США, Євросоюз, Україна та інші держави не визнали переобрання О. Лукашенка.

Білоруському опозиціонерові і блогеру Сергієві Тихановському продовжили термін утримання під вартою ще на три місяці – до кінця лютого, повідомила його адвокат Наталія Мацкевич. Попередній термін утримання під вартою у С. Тихановського закінчився 29 листопада. Він є звинуваченим у рамках кримінальної справи про

Сергій Тихановський. (Фото: Влад Грудзин)

підготовку масових заворушень у Білорусі.

С. Тихановський перебуває під вартою вже пів року, і його повинні були або відпустити, або направити справу в суд. Однак слідчі органи висунули опозиціонерові нове звинувачення, яке дозволяє утримувати його під вартою до 18 місяців.

29 червня О. Лукашенко під час зустрічі з активом Мінської області в Солігорську зізнався, що це він „дав сигнал“ затримати свого можливого опонента С. Тихановського.

Коронавірус: Україна впровадить „жорсткий карантин“

• Станом на 2 грудня заразилися коронавірусом у світі 64,320,792 особи, померли 1,489,696 осіб, одужали 44,595,013 осіб; у США захворіли 14,108,606 осіб, померли 276,979 осіб, одужали 8,333,255 осіб; в Україні захворіли 758,264 особи, померли 12,717 осіб, одужали 369,054 особи; в Росії захворіли 2,347,401 особа, померли 41,053 особи, одужали 1,830,349 осіб.

• Кабінет міністрів України скасовує карантин вихідного дня та готує новий плян обмежень, який буде застосований найближчим часом. Про це Прем'єр-міністр Денис Шмигаль сказав 2 грудня на черговому засіданні уряду. Наразі Кабінет міністрів напрацьовує найбільш збалансоване рішення стосовно можливого посилення карантинних обмежень. Згідно з законом, уряд повідомить про рішення за 7 днів до їх запровадження. Карантин вихідного дня дав позитивні результати. На 6 тис. випадків менше захворювання, ніж було прогнозовано. У лікарнях спосте-

рігається вирівнювання ситуації із зайнятістю ліжок, яка вже майже місяць трималася на постійному рівні 27-28 тис. зайнятих хворими на коронавірус. Було проведено опитування щодо оптимальних карантинних заходів серед міських голів та очільників обласних державних адміністрацій щодо повної заборони або введення часткових обмежень стосовно діяльності святкових ярмарків. Майже 90 відс. опитаних міських голів підтримали повну заборону щодо проведення концертів. Встановлення міської новорічної ялинки з низкою обмежень для відвідування підтримують майже 60 відс. представників органів місцевого самоврядування.

• Влада вирішує, вводити „жорсткий карантин“ (локдаун) у грудні чи з 2 січня. Про це секретар Ради національної безпеки та оборони Олексій Данілов сказав 1 грудня в етері телекана-

(Закінчення на стор. 3)

УНСоюз вітає Андрія Нинку

Український Народний Союз радий представити нашим читачам відомого в українських колах американського журналіста Андрія Нинку, який 1 грудня 2020 року взяв на себе обов'язки головного редактора видань УНСоюзу – „Свободи“ та „The Ukrainian Weekly“.

Шановний Андрій Нинка – досвідчений та заслужений журналіст, науковий дослідник і викладач. Він здобув докторський ступінь з журналістики в Коледжі ім. Філіпа Меррілла Університету штату Мериленд, ступінь магістра журналістики в Нью-Йоркському університеті та ступінь бакалавра в Муленберзькому коледжі. Був удостоєний стипендії Фулбрайта в Україні, де здійснював наукові дослідження та викладав журналістику в Українському Католицькому Університеті у Львові і в Національному університеті „Києво-Могилянська академія“.

А. Нинка працював репортером газети „Daily Record“ (Парсипані, штат Нью-Джерсі), репортером з питань освіти „The Daily Journal“ (Вайнленд, штат Нью-Джерсі), та виконавчим директором професійного товариства „Society for Features Journalism“. Вперше він почав працювати як журналіст в „The Ukrainian Weekly“ в 2001 році. У 2004 році висвітлював Помаранчеву Революцію в Україні з київського бюро видання, також теракти 11 вересня в Нью-Йорку та зимові Олімпійські ігри 2002 року в Солт-Лейк-Сіті, штат Юта. Для „The Weekly“ він писав з Білого Дому, з Конгресу США, з ООН, а також про тюрму в Харкові в часах, коли обговорювалася реформа кримінально-правової системи.

Андрій Нинка

Український Народний Союз пишається потужною творчою спадщиною наших видань, їхньою здатністю засвоювати зміни у суспільному житті, сприяючи позитивним досягненням нашої союзової громади. Ми вітаємо прихід Андрія Нинки до УНСоюзу, щоб продовжити наші найкращі, підтримувані усім союзним братством зусилля.

Стефан Качарай,

Президент/Головний Виконавчий Директор
Українського Народного Союзу

Консисторія УПЦ США провела пропам'ятний Молебень

Митрополит УПЦ США Антоній та Архієпископ Даниїл під час поминальної служби.

Левко Хмельковський

САВТ БАВНД-БРУК, Нью-Джерсі. – 28 листопада, коли у світі відзначали День пам'яті жертв Голодомору і політичних репресій, біля Української православної церкви-пам'ятника св. Андрія Первозваного, Консисторія Української Православної Церкви США провела вечірній жалобний Молебень. Церква є першим у світі пам'ятником жерт-

вам Голодомору.

Жалобний Молебень провели Митрополит УПЦ США й усієї діаспори Антоній та Архієпископ Даниїл з участю численного духовенства і слухачів семінарії св. Софії.

Владики виголосили пропам'ятні промови, в яких ще раз нагадали про цей та інші злочини московського більшовицького режиму проти України.

Коронавірус...

(Закінчення зі стор. 2)

лу „Україна 24“. Президент України Володимир Зеленський провів з цього приводу нараду із представниками Кабінету міністрів, відповідальними за запобігання поширенню коронавірусної інфекції, зокрема Міністерства охорони здоров'я, Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, Міністерства внутрішніх справ, а також Ради національної безпеки і оборони.

• Можливе запровадження „жорсткого карантину“ (локдауну) на новорічні свята підтримують 58 відс. українців. Про це свідчать дані опитування, проведеного соціологічною групою „Рейтинг“. Підтримка запровадження „жорсткого карантину“ зросла з 36 до 42 відс. Згідно з опитуванням, 59 відс. українців часто стежать за новинами про коронавірус, 21 відс. роблять це інколи, 11 відс. рідко, 8 відс. взагалі не цікавляться такими новинами. Частіше відслідковують новини про коронавірус люди старшого віку та жінки. Опитування провели 28-30 листопада.

Укрінформ

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Призначено нових послів

КИЇВ. – Президент Володимир Зеленський звільнив Генадія Надоленка з посади посла в Ізраїлі й призначив послом Євгена Корнійчука. Призначено Петра Врублевського послом в Казахстані. Послом в Італії призначено Ярослава Мельника. (Прес-служба Президента України)

■ СБУ розсекретила документи СРСР

КИЇВ. – 28 листопада СБУ розсекретила документи СРСР про перепис населення України 1937 року, який засвідчив реальну демографічну кризу в Україні через Голодомор. Радянські демографи очікували, що в Україні мало би нараховуватися на той момент 35 млн. мешканців. Натомість перепис встановив тільки 29 млн., тобто практично на рівні 1926 року. Такий підсумковий звіт „не сподобався“ очільникам СРСР. Тож керівників перепису звинуватили у „отриманні штучно занижених та викривлених цифр“ і розстріляли. Матеріали цієї справи зібрані Державним архівом СБУ. (Укрінформ)

■ Осучаснили високогірну дорогу

УЖГОРОД. – На Закарпатті відкрили для проїзду всіх видів транспорту одну із найвисокогірніших доріг в Україні – Нижні Ворота-Воловець-Міжгір'я, яку відремонтовано в рамках програми Президента „Велике будівництво“. Дорога веде, зокрема, до лежачих курортів на Боржавському хребті. Це один з наймальовничіших автомаршрутів України. Дорога прокладена вздовж Боржавського хребта, проходить через Воловецький та Подовоцький перевали, виходить на трасу Долина-Хуст. Це також шлях до одного з найвідвідуваніших природних див України, а саме – до Національного природного парку „Синевир“. (Укрінформ)

■ Українці прочитали по п'ять книжок

КИЇВ. – Більшість українців прочитали не більш як п'ять книжок за рік. Про це йдеться у соціологічному дослідженні, опублікованому Українським інститутом книги. 67 відс. населення впродовж року читали друковані книжки, 28 відс. – електронні, а 15 відс. – слухали аудіокнижки. Серед читачів друкованих книжок, які прочитали бодай одну книжку протягом останніх 12 місяців, 40 відс. придбали книжки, 39 відс. взяли з домашньої бібліотеки, 35 відс. позичили у друзів, 17 відс. взяли в публічній бібліотеці, 13 відс. отримали в подарунок і 7 відс. взяли в шкільній бібліотеці. (Укрінформ)

■ Відновлюють твори Опанаса Заливахи

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – 27 листопада Музей мистецтв Прикарпаття відкрив виставку Опанаса Заливахи до 95-річчя від дня його народження. О. Заливаха — український живописець, відомий шістдесятник. Працював у галузі станкового живопису та графіки. З 1965 до 1970 року відбував покарання за антирадянську агітацію та пропаганду. Одружився з Дариною, племінницею Степана Бандери. Музей проводить реставрацію робіт Опанаса Заливахи. З майже 200 робіт, які музей отримав на тимчасове зберігання, 30 вже відреставровані. Про це повідомив 27 листопада головний зберігач фондів музею Віктор Доскалюк. В Івано-Франківську є наміри створити Музей О. Заливахи, показати його виставку в різних містах України. (Укрінформ)

■ Здобули золоті медалі

КИЇВ. – Під час 36-го чемпіонату Європи з художньої гімнастики, який закінчився 29 листопада в Києві, українські грації здобули шість нагород: три золотих, дві срібних і бронзову. Про це повідомив Міністер молоді та спорту Вадим Гутцайт: „Ми гідно провели цей чемпіонат. 115 грацій з 23 країн світу з гордістю представили себе в Києві, в Палаці спорту. І це відбулося вперше за 16 років! Дякую вам, дівчата, за вашу витонченість, а тренерам – за таку гідну підготовку. Ви – неперевершені“. Востаннє континентальну першість з художньої гімнастики столичний Палац спорту приймав у 2004 році. Проведення Чемпіонату плянувався ще на травень, але пандемія внесла свої корективи. Через карантинні обмеження чемпіонат проходив без глядачів. (Урядовий портал)

АМЕРИКА | СВІТ

Школи відкриють 7 грудня

НЮ-ЙОРК. – Посадник Нью-Йорку Бил де Блазіо оголосив 29 листопада, що міські публічні школи відкриються 7 грудня для особистого навчання. Вони були закриті в половині листопада через ріст випадків коронавірусу. Перед тим навчання відбувалося в більшості дистанційно. Нью-Йорк має найбільшу шкільну систему в країні. Спершу відкриються народні школи і передшкілля, а школи для дітей з вадами відкриються 10 грудня. Батьки дітей мусять погодитися на щотижневу перевірку дітей на коронавірус. Стейтський уряд має право закрити окремі або всі школи якщо вірус поширюватиметься. Середні школи відкриються пізніше, але посадник не назвав дати. („Reuters“)

Папа скасував передріздвяну церемонію

ВАТИКАН. – Ватикан повідомив 30 листопада, що через обмеження, спричинені коронавірусом, Папа Франциск скасував цього року церемонію 8 грудня, яка традиційно започатковує римський різдвяний сезон. Папа звичайно складає вінок до ніг 12-метрової статуї Мадонни і благословляє другий вінок, який пожежники закладають на рамено статуї, використовуючи драбину. Ця церемонія відбувається від 1953 року в присутності тисяч людей. Натомість Папа проведе приватну відправу, поручаючи місто, його мешканців і хворих усього світу під опіку Матері Божої. Також буде строго обмежений доступ до всіх традиційних папських церемоній, включно з його „Urbi et Orbi“ („Для міста й світу“) благословенням і посланням. Недавно, у 10 швейцарських охоронців і однієї особа, яка проживає в будинку, де мешкає Папа, виявили ознаки коронавірусу, і їх довелося поставити на карантин. В Італії досі померло 54,904 особи від вірусу, а 1,585 млн. людей захворіли. („Reuters“)

Венесуеля посиляє нафту Китаєві

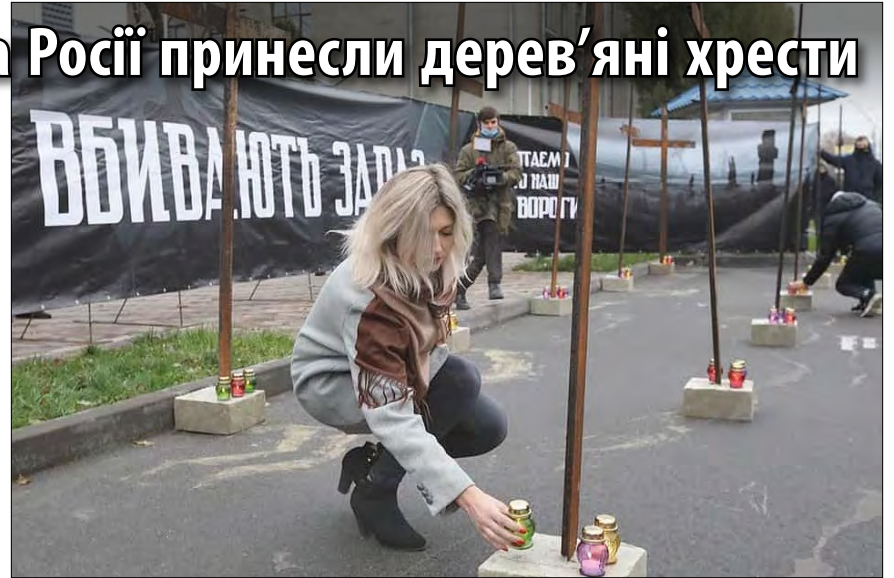
КАРАКАС. – Венесуеля відновила безпосередню відправку нафти Китаєві після того, як США наклали санкції понад рік тому. Ці інформації оприлюднила державна нафтова компанія 25 листопада. Від серпня 2019 року венесуельська нафта відправлялася через посередників. У відповідь представник Департаменту скарбниці США заявив, що „ті, хто займається діяльністю в нафтовому секторі Венесуелі, ризикують наразити себе на санкції“. Санкції були частиною намагань Президента Дональда Трампа усунути від влади Президента Венесуелі Ніколяса Мадуро. Дорадники новообраного Президента Джо Байдена кажуть, що він залишить санкції, але змінить стратегію США. Раніше цього року Вашингтон наклали санкції на російську нафтову компанію „Роснефть“ за провадження торгівлі з Венесуелою. Минулого місяця соціалістичний уряд Н. Мадуро зустрівся з делегацією китайських урядовців і підприємців для поширення інвестицій в країні, не зважаючи на блокаду Вашингтону. США наклали санкції 30 листопада на китайську фірму „Китайська національна корпорація імпорту та експорту електроніки“, звинувачуючи її в підтримці намагань Н. Мадуро підривати демократію. („Reuters“)

Відкрито Музей Армії США

ФОРТ БЕЛВАР, Вірджинія. – Пандемія коронавірусу кілька разів спричинювала відкладення відкриття Національного музею Армії США в північній Вірджинії. Музей збудовано приватними коштами за приблизно 400 млн. дол., які збрала Армійська історична фундація. Офіційне відкриття відбулося 11 листопада в День Ветерана. Через пандемію накладено часові обмеження на вступні білети для відвідувачів. Музей має 185 тис. квадратних стіп і подає хронологію американської армії, починаючи від провінційної міліції на початку XVII ст. і кінчаючи на бойових діях в Афганістані та Іраку. У музеї є понад 1,500 артефактів, документів та особистих історій вояків. Експозиції будуть чергуватися, щоби краще розповісти історію Армії США та осучаснювати її. („The Washington Times“)

До посольства Росії принесли дерев'яні хрести

КИЇВ. – 28 листопада Національний корпус встановив біля посольства Росії у Києві десяток дерев'яних христів, під якими запалив свічки, пам'ять закатавних голодом українців. Представники Національного корпусу запалили смолоскипи. На паркан посольства вивісили плякат з написом: „Пам'ятаємо, хто наші вороги“, „Вбивали тоді. Вбивають зараз“. Участь у заході взяли близько 300 осіб. (Укрінформ)

Акція під посольством Росії у Києві. (Фото: Володимир Тарасов, Укрінформ)

Оголошено новий проєкт СКУ

27 листопада Світовий Конгрес Українців (СКУ) закликав українські громади у світі запалити свічки пам'яті та спільно вшанувати жертв Голодомору-геноциду 1932-1933 років. Знаковим цього року стало оголошення нового проєкту СКУ – Міжнародної мережі нащадків жертв Голодомору.

У віртуальній події взяли участь президент СКУ Павло Грод, голова Міжнародного координаційного комітету у справі вшанування Голодомору Стефан Романів, Глава Української Греко-Католицької Церкви Святослав, Предстоятель Право-

славної Церкви України (ПЦУ) Епіфаній та голова Міжнародної мережі нащадків жертв Голодомору Оля Сорока.

28 листопада Представництво СКУ в Україні приєдналося до урочистого молебня глав ПЦУ та УГКЦ у Києві, під стінами Національного музею Голодомору-геноциду. Участь у молитві також взяла Посол Канади в Україні Лариса Галадзе, віцепрезидент СКУ Олена Кошарна та президент Американської торговельної палати в Україні Андрій Гундер.

СКУ

Голодомор згадували в Ізраїлі

Світлана Глаз

ТЕЛЬ-АВІВ. – 28 листопада в Ізраїлі згадали жертв Голодомору в Україні 1932-1933 років. В Посольстві України працівники запалили свічки, постояли у хвилині мовчання та згадали, як і хто призвів українців до голоду. Посол України Євген Корнійчук зазначив, що в ці дні в Україні та багатьох країнах світу вшановують пам'ять жертв Голодомору в Україні 1932-1933 років. Для кожного українця Голодомор став ціною, яку заплатив український народ за прагнення до свободи. Надзвичайно важливо зберігати пам'ять про геноцид, здійснений тоталітарним комуністичним режимом з метою знищення української нації.

Посол також відвідав греко-католицьку церкву в Яффо, де відбулася поминальна служба на вшанування мільйонів невинно загиблих українців під час страшною трагедії.

(Закінчення на стор. 10)

Посол України в Ізраїлі Євген Корнійчук (праворуч) та о. Патрик з Греко-католицької церкви. (Фото: прес-служба посольства)

На Соборній площі провели Молебень

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – 28 листопада на Соборній площі представники духовенства, влади і громадських організацій до пам'ятного знаку поклали квіти, калину й колоски пшениці. Представники релігійних конфесій провели спільний поминальний Молебень за жертвами голодоморів, які загинули мученицькою смертю від голоду та вшанували їхню пам'ять хвилиною мовчання.

Черкаські долучилися також до всеукраїнської акції „Запали свічку“, що відбулась на Соборній площі.

До них звернувся Митрополит Черкаський і Чигиринський, голова Синодального правління військового духовенства Православної церкви

Поминальний Молебень в Черкасах. (Фото: Олександр Костирко)

України Владика Іоан із закликом берегти пам'ять про ті події: „Сьогодні поставимо символічний вогник нашого серця, зробимо з нього хрест, як символ пам'яті, скорботи, символ віри в Творця світу й людства, символ нашої готовності виборювати свою свободу, захистити Україну!“.

Ляльки нагадали про Голодомор

Ляльки-мотанки нагадали про Голодомор.

Ніна Гаген

ОСЛО, Норвегія. – Проект до 87-ої річниці Голодомору „Ляльки для ненароджених“ започаткувала у 2018 році Тетяна Золочевська з Бремена, Німеччина. Своїми роботами майстрині народної ляльки-мотанки з України та світу (Норвегія, Німеччина, Португалія) розповідають про болючі сторінки української історії, про Голодомор, як акт геноциду українського народу. Також вони відправляють листівки-композиції з світлинами українських ляльок друзям з усього світу, залучають засоби масової інформації. Проект підтримало Генеральне консульство України в Гамбургу.

Українська школа „Еллісів“ в Осло готує лекцію

про цю трагедію, а дорослі зможуть переглянути 15-хвилинну документальну стрічку „When we starve“ („Коли ми голодуємо“), продюсером якої є д-р Борис Буняк зі США.

Майстриня Інна Вовк зі Шполи, що на Черкащині, зробила відеосюжет з листівок „Ляльки для ненароджених“. Допомогла у здійсненні проекту головний архівіст Центрального державного архіву зарубіжної українки Надія Лихолоб.

Згадаймо тих, хто загинув у муках голоду і не зміг намотати ляльок своїм дітям. Згадаймо тих діточок, які не народилися, не мали можливості гратися ляльками і радіти життю. Об'єднаймо наші зусилля разом у пам'ять про мільйони жертв сталінського терору.

Пам'яті Анни Кісіль

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) висловлює глибоку скорботу та співчуття у зв'язку з непоправною втратою - відходом у Вічність нашої дорогої і поважної поєстри - св. п. Анни Кісіль, голови СФУЖО, віцепрезидентки Світового Конгресу Українців (СКУ). Після року боротьби з тяжкою недугою А. Кісіль упокоїлася 16 листопада в колі своєї родини в Торонто, Канада.

Не існує тих слів, що повною мірою передадуть біль нашої непоправної втрати та сердечну вдячність цій розумній, щирій і відданій Жінці, що левову частину свого життя, свого часу, здоров'я та зусиль віддала служінню українським громадам, Україні та СФУЖО.

Мудрість, життєвий досвід, вміння відчувати, розуміти та гуртувати навколо себе людей, високий професіоналізм і безмежна відданість справі допомогли св. п. А. Кісіль стати справжньою лідеркою, невтомною провідницею СФУЖО з 2018 року, яка завжди була в епіцентрі всіх важливих справ українського світового жіноцтва. Вона була талановитою у всьому, до чого б не долучалася. Вона мала велике, чуйне серце, завжди відкрите для добрих справ українського жіноцтва, і їй таланило на одноступів і колег, на доброзичливих і щирих людей, які були поряд з нею.

Життєвий шлях св. п. А. Кісіль — не тільки яскравий приклад сумлінного та високопрофесійного ставлення до своїх громадянських, суспільних, а головне — загальнолюдських обов'язків, але й ознака глибокої любові до людей і проукраїнської позиції у справі служіння світовому українству. Без перебільшення, св. п. А. Кісіль, як голова СФУЖО, стала берегинєю українських цінностей і традицій, сміливою та безстрашною захисницею українців і невтомною провідницею українського

світового жіноцтва, яка завжди заохочувала пам'ятати уроки історії, бути мудрими, небадьовими і згуртованими.

Народилася А. Кісіль на Івано-Франківщині, у містечку Яремче, де з діда-прадіда проживав її рід. Там пройшли дитячі та юнацькі роки в оточенні сестер Марічки та Люби, там у дружній родині черпала надхнення для душі від батька, який писав вірші, грав на цимбалах, малював, зокрема й образи, і матері, яка ростила дітей у любові та постійно співала українські пісні.

Далі було навчання у Львівському будівельному технікумі, у Львівському політехнічному інституті, праця у „Львівжитлобуді“. І скрізь, і завжди Анна була лідеркою, ініціаторкою добрих і важливих справ.

У 1991 році А. Кісіль емігрувала до Канади, де разом з родиною розпочала власний бізнес, який з часом переріс у корпорацію „Meest Corporation Inc.“ і географія якого розширилася до Канади, США, Австралії, Європи та України. Нині це „Міст-експрес“ (доставляння приватних, комерційних вантажів в Україну, і не тільки) і група підприємств „Росан“ (підприємство з виробництва пластикового упакування для харчової промисловості України та Європи, що відповідає канадським стандартам і на якому працює близько 450 осіб було повністю у підпорядкуванні А. Кісіль). Ресторан „Золотий лев“, що відкритий у 2002 році Анною добре відомий українській громаді не тільки Торонто й околиць, але й в Україні. Виконаний в українському стилі, з „українською душею“ ресторан гостинно відчиняє двері для святкувань важливих особистих свят і подій української громади.

(Закінчення на стор. 10)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Вбили „батька іранської бомби“

ТЕГРАН. – Ключового іранського вченого-атомника Мохсена Фахрізаде вбили 27 листопада поблизу Тегерану, підтвердило Міністерство оборони країни. Західні спецслужби розглядають його як надхненника іранської програми ядерної зброї. Деякі дипломати навіть називали його „батьком іранської атомної бомби“. Міністер закордонних справ Ірану Мохаммад Джавад Заріф заявив, що є „серйозні ознаки ролі Ізраїля“ і засудив вбивство як „акт державного терору“. Іран наполягає, що його ядерна програма призначена виключно для мирних цілей. У період з 2010 по 2012 роки вбили чотирьох іранських вчених-атомників, й Іран звинуватив Ізраїль у співучасті у вбивствах. Згідно із секретними документами, отриманими Ізраїлем у 2018 році, М. Фахрізаде очолював програму створення іранської ядерної зброї. Ізраїль й Пентагон ще не коментували новину про вбивство. Науковець очолював іранську програму „Амад“ („Надія“). Ізраїль та Захід заявляють, що програма була військовою операцією для оцінки можливості розробки ядерної зброї в Ірані. Секретар іранської Національної ради безпеки Алі Шамхані заявив 30 листопада, що Ізраїль використав „електронічні приладдя“, щоб здійснити це вбивство. (Бі-Бі-Сі, Радіо Свобода)

■ США зменшують війська в двох країнах

ВАШІНГТОН. – Діючий Секретар оборони Кристофер Мілер оголосив 17 листопада, що США зменшують число своїх військовослужбовців в Афганістані та Іраку до 2,500 осіб у кожній країні до половини січня 2021 року. Він сказав, що Президент Дональд Трамп прийняв це рішення після консультацій зі своїми найвищими дорадниками з національної безпеки. В цьому році США зменшили число своїх військовослужбовців в Афганістані від 13 тис. до 4,500 осіб, а в Іраку - від 5,660 до 3,000 осіб. („ABC News“)

■ Перенесли перевірку знань школярів

ВАШІНГТОН. – Національне оцінювання знань учнів (NAEP) четвертих і восьмих класів з математики та читання, яке було раніше заплановано на 2021 рік, перенесено на початок 2022 року через пандемію коронавірусу. Про це 25 листопада оголосили у Національному центрі статистики освіти США (NCES). Відзначається, що зміни, яких цього року зазнала робота освітніх закладів, унеможливають проведення оцінювання належним чином і у відповідності до законодавства. У Комітеті Конгресу США з питань праці та освіти вже наголосили на важливості проведення оцінювань на рівні стейтів, відзначивши, що ці дані необхідні для того, щоб „найкращим чином підтримати учнів та освітян під час відновлення після руйнівного впливу пандемії COVID-19“. „Для того, щоб наша країна могла відновитись після пандемії, нам спершу необхідно зрозуміти величину втрат в освіті, які вплинули на учнів у цілій країні. Цього не може відбутись без даних оцінювання“, – відзначили у Конгресовому комітеті. (Голос Америки)

■ Перу має нового президента

ЛІМА. – Конгрес Перу 16 листопада призначив нового тимчасового Президента Франциска Саґасті. Його попередник, Мануель Меріно, зрезигнув попереднього дня після п'яти днів перебування на посаді. М. Меріно був призначений Конгресом після імпічменту колишнього Президента Мартіна Візкари, якого Конгрес проголосував усунути 9 листопада за хабарництво. Але масові демонстрації на вулицях столиці довели до резигнації М. Меріно. 76-літній Ф. Саґасті є політичним центристом і вітається популярністю серед народу. Свої перші години на посаді він провів у шпиталях, відвідуючи поранених демонстрантів та обіцяючи зробити все, що в його силах, щоб відновити довіру до влади. Наступні президентські вибори в країні призначені на квітень 2021 року. („Associated Press“)

Олігархи знесилюють Україну

Новообраний президент Молдови Майя Санду заявила, що її країна має двох олігархів. Це її попередник на посаді Ігор Додон та втікач Володимир Плахотнюк, якого звинувачують у створенні організованої злочинної групи, відмиванні грошей та шахрайстві в особливо великих розмірах. Тікаючи, він вкрав 1 млрд. дол. із банків країни. Щодо числа олігархів Україні не пощастило – їх значно більше. Причому В. Плахотнюк, свідчить М. Санду, займався обладнаннями з українським олігархом Петром Порошенком, коли вони удвох рятували від санкцій металургійний завод у проросійському Придністров'ї. Не випадково В. Плахотнюк втік до Лондона через Україну.

Чесно заробляти великі гроші – не осудливо. Проте українські олігархи стали ними після розпаду СРСР і незаконного розподілу його активів, так званої „прихватизації“. Спеціальна парламентська комісія з питань приватизації ще на початку березня цього року оголосила про намір перевірити законність приватизації найласіших шматків української економіки: видобувних активів „Укррудпрому“, „Укртелекому“, „Київенерго“ та обласних енергокомпаній. Ці активи приватизували за заниженими цінами через політичний вплив на керівництво держави.

Українські олігархи й далі заробляють свої статки з використанням держави. Саме влада і можливість впливу на державну політику є важливою складовою діяльності олігархів. Завдяки владі олігархи примножують статки, розширюють монополії, захоплюють цілі сектори національної економіки, узаконюють схеми і змушують всіх навколо платити космічні гроші за послуги, які насправді коштують в рази менше. Створюється закрита політична і економічна система, в якій ніхто не може розвиватись, крім тих, хто має доступ до ресурсів.

Згідно з останнім рейтингом „Форбс“, найзаможнішим підприємцем України залишається Рінат Ахметов. Його статки оцінюються у 2.9 млрд. дол. Йому належить лівова частка шахт на Донбасі та Дніпропетровщині, низка металургійних комбінатів Донецчини, енергогенеруючі підприємства, „Укртелеком“ та „Київенерго“. Далі йдуть Віктор Пінчук (1.4 млрд.), П. Порошенко (1.4 млрд.), Олександр і Галина Гереги (1.3 млрд.), Генадій Боголюбов (1.2 млрд.), Юрій Косюк (1.1 млрд.), Костянтин Жеваго (1.1 млрд.), Ігор Коломойський (1 млрд.).

Усі вони прагнуть мати вплив на владу, засоби масової інформації, на суспільство, яке мало й має надії на Президента Володимира Зеленського. Президент заявив, що хоче мати конструктивні й некорисні взаємини з олігархами. Йому вдалося встановити доброзичливі відносини з олігархами. Президент сказав: „Я буду незалежним від фінансових груп і олігархів. Вони не можуть натиснути на мене, щоб поставити ту чи іншу людину на посаду. Мені здається, вони навіть не хочуть, чи бояться, чи розуміють, що немає сенсу в тому, щоб мені це пропонувати“.

В. Зеленський також сказав, що десь 1.1 млрд. дол. олігархи витрачають на медіа, які просувають їхні інтереси. І приблизно стільки ж бракує на те, щоб допомогти бідним українцям. Коли почався карантин, 16 березня В. Зеленський провів зустріч з олігархами, на якій говорили про допомогу медичній системі у боротьбі з епідемією. Р. Ахметов, І. Коломойський, Ігор Палиця, В. Пінчук, Андрій Веревський, Ю. Косюк, Андрій Ставніцер та Олександр Ярославський розділили області для кураторства. Що ж, принаймні у цій площині олігархи виявили розуміння потреб держави.

Звісно, мине час й український народ спроможеться на вільні вибори, незалежні засоби масової інформації (цьому сприятиме й очікуваний занепад телебачення), позбудеться злиднів й тоді олігархи займатимуться виробництвом, не лізтимуть до влади. Почекаємо?

ІСТОРІЯ

„Просвіта“ Шевченкового краю

Члени Товариства „Просвіта“ біля пам'ятника Василеві Затулівитру. (Фото: архів Олени Феценко)

Галина Компанієць

Щороку 8 грудня світове українство відзначає День створення товариства „Просвіта“ – найстаршої української громадської організації, яка вже більше 150 років об'єднує їх для утвердження патріотизму, національно-культурного, духовного й матеріального відродження України.

8 грудня 1868 року у Львові група галицьких ентузіастів створила товариство „Просвіта“ ім. Тараса Шевченка для культурно-освітньої та громадської діяльності у краї. Просвітняни організовували читальні, видавали українські підручники для шкіл, створювали рільничо-господарські та промислові спілки, позичкові й ощадні каси. Першим головою новоствореного Товариства обрали письменника, професора Академічної гімназії, громадського діяча Анатолія Вахнянина.

У „Просвіті“ активно працювали Юрій Федькович, Леся Українка, Борис Грінченко, Михайло Коцюбинський, Іван Франко, Михайло Грушевський, Іван Карпенко-Карий, Семен Гулак-Артемівський та чимало інших видатних людей.

На Київщині, Катеринославщині, Поділлі діяльність „Просвіти“ провадилася до початку 1920-их років, потім частина їх була реорганізована, інші самоліквідувалися. Однак 1939 рік став останнім роком існування „Просвіти“: більшовики у всіх осередках товариства знищили архіви, цінні історичні документи і рукописи, друковану продукцію. Не дозволили відновити роботу товариства і нацистські окупанти. Відтак півстоліття „Просвіта“ існувала лише за межами України й відродилася після розпаду СРСР.

1988 року у Львові створили Товариство рідної мови ім. Т. Шевченка, осередки якого стали виникати в інших областях. На той час це була перша масова неформальна організація всеукраїнського масштабу, куди прийшли національно свідомі українці. Саме досвід „Просвіти“ використали для здійснення національної ідеї, результатом якої стало проголошення Акту Незалежності 24 серпня 1991 року. Просвітняни брали активну участь у ухваленні Конституції

України, намагалися зміцнити позиції української мови як державної, готували для прийняття Верховною Радою закону про мови в Україні, випускали газету „Слово“. У цей період чисельність організації була максимальною і сягала 500 тис. осіб.

На сході і півдні України, де досі неоднозначна ситуація з українською мовою й культурою, Товариство „Просвіта“ відновлювалося складно. Там утворили Асоціацію товариств української мови, а загальна чисельність організації суттєво зменшилася.

Хоча 2018 року в Україні на державному рівні було відзначено 150 років з часу заснування першого Львівського осередку товариства, а його осередки нині діють і в Україні, і в діаспорі, та, на жаль, мусимо визнати: реально робота „Просвіти“ тримається на ентузіазмі окремих патріотів.

На Черкащині просто живе цією справою очільниця обласного об'єднання Всеукраїнського товариства „Просвіта“ ім. Тараса Шевченка Олена Феценко, заслужений працівник освіти України, кандидат педагогічних наук, викладачка української мови і літератури Черкаського колегіуму „Берегиня“.

„На Черкащині патріотичний просвітнянський рух починався із Товариства „Заповіт“, – згадує О. Феценко. – Свідомі патріоти-українці збиралися у підвалі нинішнього музею „Кобзаря“. Згодом було створено Товариство української мови. Активістами у нас були Людмила Тараненко від письменників, Петро Батрак від освітян, Петро Дубовий від обласної влади. Ми займалися впровадженням рідної мови в усіх сферах життя: у громадських місцях, різних установах і закладах, на підприємствах. Популяризували українську мову, як могли. Я вела спеціальні курси у черкаській військовій частині (їх по всій державі запровадив тодішній Міністер оборони Валерій Шмаров). Зазначу, що на державному рівні на це виділялися кошти, а на місцях – ні. Як тоді, так і тепер, усе тримається на місцевих ентузіастах“.

О. Феценко намагається підтримувати діяльність обласного осередку

(Закінчення на стор. 7)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення Володимир Гончарик

☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510

E-mail advertising@ukrweekly.com

Передплата Володимир Гончарик

☎ (973) 292-9800 x 3040

E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

„Просвіта”...

(Закінчення зі стор. 6)

„Просвіти” на Черкащині. Разом зі своїм заступником, письменником та громадським діячем Леонідом Даценком вони створили команду однодумців у районах області. Попри безгрошів'я намагаються здійснювати культурно-мистецькі та патріотичні проекти, популяризують серед молоді українську мову і культуру, духовність.

Найпоширеніший проект пов'язаний з ім'ям українського поета і журналіста Володимира Затуливітра. Він родом із Сумщини, а похований у селі Бучак Канівського району на Черкащині. Щороку 28 липня, у день св. князя Володимира, в Бучаку проводяться „Затуливітрівські читання”.

Зі школярами і студентами професійно-технічних училищ, Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького і Державного технологічного університету проводять конкурси читців, а також у мальовничому куточку унікальної природи Трахтемирівського національного заповідника, де знаходиться село Бучак.

„Приємно бачити, як духовно розвивається молодь, як розкривається їхня душа через поетичне слово, а юні українці вчать відчувати красу рідної мови. Читають діти і твори Затуливітра, і власні, – розповідає О. Феценко. – Цього року через епідемію коронавірусу конференцію і читання змушені були провести он-лайн, та сподіваємося, що наступного року зустрінемося в Бучаку. Вітрину з матеріалами про життя і творчість Затуливітра створили у Канівському музеї Національного заповідника ім. Шевченка. Там провели конференцію, де учениця, учасниця Малої академії наук Анна Фартух презентувала своє дослідження „Неологізми у поезії збірки „Чаша жертвна” Володимира Затуливітра”.

Вшановують просвітяни Черкащини пам'ять ще одного патріота-українця, журналіста і письменника: щороку здійснюють проект „Зоря Симоненка зійшла над Черкащиною”. Діти читають вірші поета і власні твори, присвячені Витязеві молоді української поезії.

„За велику підготовчу роботу, популяризацію українського слова та любов до рідної мови і краю нагороджуємо дітей та вчителів грамотами, подяками. Дітям даруємо „Кобзарі”, книги Симоненка та інших класиків української літератури. На жаль, ніхто нас не фінансує. Це роблю я за власні кошти (моя вчительська платня) і допомагає письменник та громадський діяч Леонід Даценко. Є ще у нас всеукраїнський проект „Я гордий тим, що українець зроду”. У ньому беруть участь творчо обдаровані діти, які пишуть прозу та поезію, або малюють ілюстрації до творів Шевченка. Товариство „Просвіта” нагороджує їх дипломами, а ми тут, на місцях, шукаємо подарунки. Щороку грамотами товариства і подарунками відзначаємо випускників шкіл, які на зовнішньому незалежному оцінюванні отримують по 200 точок з певного предмета. Нагороджуємо і їхніх вчителів. Це наша еліта, яку треба підтримувати”, – переконана О. Феценко.

Вона продовжує: „З 2018 року працюємо для об'єднання церков у Єдину Помісну Православну Церкву. Зустрічаємося з парафіянами Московського патріархату та священниками, пишемо листи, переконаючи, що в Україні має бути українська церква і українська віра. Від початку боїв на сході України збирали в людей гроші, одяг, їжу, книги, писали листи воїнам,

малювали, і весь вантаж черкаські добровольці Олександр Черниш та Оксана Циганок доправляли на передову. До Великодня печемо паски, пишемо святкові листівки воїнам, а голова Синодального комітету військового духовенства, Митрополит Черкаський і Чигиринський Іоанн благословляє і відправляє подарунки в зону війни”.

„Обов'язково проводимо Шевченківські читання у Черкасах біля пам'ятника поету. Цю добру справу підхопили актори Черкаського обласного академічного музично-драматичного театру ім. Шевченка, мистці нашого краю, творча інтелігенція. З часів Незалежності на Черкащині запровадили обласну літературно-публіцистичну премію ім. Симоненка. Згодом, аби підняти її престиж, разом зі Спілкою письменників вивели цю відзнаку в ранг Всеукраїнської нагороди”, – розказує О. Феценко.

Тепер від обласної організації „Просвіта” О. Феценко бере участь у засіданнях комісії конкурсу: „Приємно, що все більше талановитих митців можуть подати свої твори на конкурс, і ми намагаємося об'єктивно визначити дійсно гідних цієї відзнаки”. Переможці отримують у дарунок книги та спеціальні нагрудні знаки, які виготовляють у Києві.

Започаткували спеціальну премію „Меценат року”. Нещодавно її отримав підприємець, депутат обласної ради Віктор Полозов, який допомагає у проведенні літературно-мистецьких акцій, книжкових фестивалів, спонсорує видання книг, підтримує талановитих дітей, заклади культури та освіти в селах області.

На жаль, діяльність такої, здавалось би, потужної Всеукраїнської (навіть міжнародної) громадської організації з таким промовистим ім'ям як Всеукраїнське товариство „Просвіта” ім. Тараса Шевченка не популяризується в Україні на належному рівні.

„Досі у нас навіть приміщення власного немає: платити за нього немає чим, – бідається О. Феценко. – Тому збираємося в різних місцях: в обласному Будинку вчителя, у спеціалізованій школі ім. Шевченка, в університетах, професійно-технічних закладах, у колегіюмі „Берегиня”. Проводимо виїзні засідання. Приміром, у Шполі, де осередок „Просвіти” очолює колишній голова районної адміністрації Олексій Пирогов. Беремо участь фестивалів в Моринцях на Звенигородщині, збираємося в Бучаку на Канівщині, в Холодному Яру на Чигиринщині”.

„Найбільше на державному рівні нас підтримували за часів Президента Віктора Ющенка. Тоді започатковувалися рухи за відродження української пам'яті, вишиванки, визнання Голодомору як геноциду проти українського народу, – розповідає О. Феценко. – Коли до влади прийшла Партія регіонів, патріотична хвиля відійшла на другий плян. Але ми не опускаємо руки. Оскільки мета організації – популяризувати українську мову і культуру серед молоді, створюємо „Молоду Просвіту”. У селі Деренківці Корсунь-Шевченківського району активно і плідно діє молода просвітянська організація „Калинове гроно”, яку очолює заслужена вчителька України Галина Вовчанівська. Новий етап співпраці намітили із Шевченківським національним заповідником у Каневі, який віднедавна очолила письменниця, літературознавиця і патріотка Валентина Коваленко”.

Треба омолоджувати склад „Просвіти”, пояснювати молоді, наскільки великою є ролля Товариства для національного об'єднання, суспільного та культурно-громадського життя України, її державотворення.

Черкаси

Прощання і подяка

Дорогі Читачі!

Ще 31 липня я формально повідомила, що з днем 1 грудня відійду на пенсію з посади головного редактора обидвох офіційних видань Українського Народного Союзу – „Українського Тижневика” і „Свободи”. Тепер той час настав. Минулотижневі числа були моїми останніми. Пишучи ці слова прощання, я сповнена смутком, але також вдячністю й гордістю за безперервну і, можна сміло сказати, історичну діяльність газет УНСоюзу. В мене нема сумніву, що така ж сумлінна творча та інформаційна їхня праця триватиме й надалі.

Сорок три роки – це надто поважний відтинок часу, щоб було легко вписати все його значення в ці кілька рядків... Тому дозвольте мені лиш сказати, що впродовж цих понад чотирьох десятиліть в „Українському Тижневику”, і теж останніх 13 років у „Свободі”, наша працююча редколегія щотижня готувала до друку чергове число з максимальною відповідальністю і за високими професійними критеріями. Ми висвітлювали різноманітні події в нашій українській спільноті в Північній Америці; американські, канадські та інші міжнародні події, які впливають на Україну та українців; і, звичайно, головні новини з України.

Завдяки праці нашого веб-майстра й цифрового архівіста Ігоря Пилипчука, веб-сторінки наших газет включають оцифровані версії кожного випуску виданого від часу заснування „Свободи” в 1893 році та „Українського Тижневика” в 1933 році. Уявіть собі: всі числа обох газет опубліковані від часу їхнього заснування можуть бути прочитані зацікавленими особами по всьому світі!

Так багато було висвітлено на сторінках „Свободи” за останні понад 13 років! Нічого з цього не могло б здійснитися без редакції „Свободи” і наших творчих редакторів. Тому я з гордістю вчисляю імена тих, з ким я працювала: редактори Петро Часто, Лев Хмельковський, Христина Ференцевич і Лев Іваськів, як також мистці макетування І. Пилипчук і Степан Слущкий. Не маю досить слів, щоб їм подякувати за їхню самопопечу й самовіддану працю, за їхню постійну і щиру підтримку.

Адресую особливу подяку Ірені Ярославич, моїй співробітниці з редакції „Українського Тижневика” і попередниці на чолі „Свободи”, котра допомогла мені зорієнтуватися на моїй новій посаді головного редактора „Свободи” в лютому 2007 року (у додатку до головного редактора „Українського Тижневика”, посаду яку я займала від 1980 року). Як голова Комітету Видань Головного Уряду УНСоюзу, І. Ярославич й нині залишається великим прихильником і оборонцем газет УНСоюзу.

Наш невеликий, але відданий персонал складався з редакторів, котрі пишалися своєю працею, були справжніми фахівцями і були сповнені самопопечу українській спільноті та нації. Також були адміністратори наших газет, кореспонденти у США, Канаді та Україні, і громадські активісти – їх забагато перерахувати, але їх не менше цінували.

Подяка належить теж кредитовим спілкам, котрі були нашими найбільшими фінансовими прихильниками після УНСоюзу, і всім, хто жертвував на наші пресові фонди та Залізний Фонд Публікацій УНСоюзу. Ми рівно ж вдячні тим відданим читачам, котрі підтримували нашу працю своїми передплатами, часто впродовж десятиліть.

Від імені моїх співредакторів, хочу підкреслити, що для нас це велика честь – бути неодмінною частиною довгої історії братського служіння УНСоюзу. Окремо хочу наголосити, що для мене було великою честю іти слідами визначних головних редакторів і редакторів „Свободи” (хоч ніколи не відважилася б порівнювати себе з ними). Бувши дитиною, яка дослівно виростала з УНСоюзом, я мала щастя зустрінути деяких цих редакторів; бувши підлітком, мені навіть пощастило працювати для деяких з них після шкільних годин. Спомини про ці пережиття є дуже дорогими мені, і я впевнена, що вони відіграли значну роль у визначенні мого майбутнього.

Дякую Українському Народному Союзові і всім, з ким я працювала, за надання мені неперевершеної нагоди служити українському народові працею в обидвох газетах УНСоюзу.

Бажаю моїм шановним і дорогим колегам, включно з новим головним редактором наших газет Андрієм Нинкою, багато успіхів, ентузіазму, витривалості і терпеливості на початку нового розділу в історії „Свободи” та „Українського Тижневика”.

З братською пошаною –
Рома Гадзевич

Like us on
Facebook

Ваше омріяне житло може стати реальністю

з низьковідсотковою іпотекою від Кредитівки СУМА

Низькі оплати за аплікації

3/3 зі змінною ставкою

2.375%_{APR*}

15 річний незмінний відсоток

2.625%_{APR*}

Кредитівка СУМА є банківська установа, яка надає повний спектр фінансових послуг та обслугує наших членів вже понад 50 років

* The annual percentage rate (APR) is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APRs are as low as the rates advertised above. The APR shown here is based on the interest rates and points only and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay. Rates are for qualified borrowers who meet certain criteria. Rates and terms are subject to change without notice. 10% down for first time home-buyer, otherwise 20% down. Membership requirements apply. Other rates and terms are available. Contact the credit union for full loan details.

SUMAFcu NMLS# 527694

Наші філії зручно розташовані для ваших послуг

Main Office

125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Spring Valley Branch

Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch

Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch

Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

1-888-644-SUMA (7862) | Visit us online at www.sumafcu.org

Трибуна Українського Народного Союзу

**Чи у вашій
родині є діти —
потенційні члени
Українського
Народного
Союзу?**

Зателефонуйте
до нас на число
973-292-9800,
щоб довідатися
як оформити
для них страхове
забезпечення.

Нові члени УНСоюзу

*Ева Скарлет Келлі та Марчик Александер Келлі, діти
Макса Келлі і Тамари Геймур з Александрії, Вірджинія,
стали членами 37-го Відділу УНСоюзу. Близнят
забезпечила бабуся Леся Геймур.*

*Доріан Марків, син Віктора та Марти
Маркових з Орендж, Конектікат, став чле-
ном 269-го Відділу УНСоюзу. Його забезпечив
дідусь Богдан Марків.*

Страхування
ЖИТТЯ —
подарунок,
найбільш
потрібний
вашій
сім'ї

**Миттєвий
обрахунок
щомісячних
вкладок:**

888-538-2833

Український Народний Союз, Інк.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054 • Загальні інформації – 800-253-9862 • www.UNAInc.org • facebook.com/UkrainianNationalAssociation

* Доступне не в усіх штатах.

Нотатки...

(Закінчення зі стор. 1)

підтримувати Україну в царині культури, зокрема у 2018-2020 роках Євросоюз надав Україні понад 17 млн. євро. Наша програма запустила хвилю антикризової підтримки для українських творців та культурних підприємців у розмірі 800 тис. євро. Ми намагаємося швидко мобілізувати додатковий пакет допомоги в розмірі 190 млн. євро для підтримки сектору охорони здоров'я та сектору малого бізнесу, який включає в себе креативну індустрію, а також громадянське суспільство. Я сподіваюся, що все це відбуватиметься на базі спільних цінностей, які ми поділяємо з Україною.

Єврокомісар з питань інновацій, досліджень, культури, освіти та молоді Марія Габріел:

„З початку кризи, спричиненої пандемією коронавірусу, ЄС докладає зусилля з підтримки культурної спадщини та креативного сектору, зокрема, в рамках співробітництва з Україною та іншими важливими партнерами, що дозволило зберегти існуючі та започаткувати нові проекти у цій сфері. У рамках програми „Erasmus+“ ми виділили 100 млн. євро для розвитку проекту „Креативне партнерство“, який має поєднати ініціативи у сфері освіти, професійної підготовки, молоді та культури з креативними секторами. Існуюча співпраця між ЄС і Україною у сфері культури є дуже доброю, оскільки Угода про асоціацію ЄС-Україна надає можливість брати участь у різних культурних програмах та обмінах“.

Тимчасова повірена у справах США в Україні Крістіна Квін: „Усвідомлен-

Міністер культури та інформаційної політики Олександр Ткаченко. (Фото: Укрінформ)

ня українцями унікальності власної культури розширює можливості взаємодії між США та Україною в культурній сфері. Українці самі починають розуміти, наскільки унікальною є їхня культура, і починають ділитися нею за межами України. Це розширює можливості взаємодії між нашою та вашою країнами у культурній сфері. Як ви знаєте, я з Каліфорнії – розваги та культура „вмонтовані“ у ДНК каліфорнійців, і я бачу тут, в Україні, схожу на Каліфорнію динаміку. Всесвітньовідомий український „Щедрик“ став надзвичайно популярною різдвяною колядкою в США. Окрім того, американці дедалі більше починають цікавитися пісенним конкурсом „Євробачення“, який двічі вигравала Україна. Вишиванки все частіше з'являються на подіумах і демонструють світові багату тради-

цію української вишивки. Україна – це також „кулінарна Мекка“: у вас дуже багато молодих нових шеф-кухарів, які створюють нові цікаві раніше невідомі страви. Ми також бачимо підвищену увагу до такої традиційної страви, як борщ, яка зараз претендує на сертифікацію ЮНЕСКО. Такі українські шеф-кухари, як Євген Клопотенко, допомагають світові оцінити унікальну кулінарну традицію України. Покоління глядачів побачили американську історію і наші традиції через силу культурних продуктів. Ми бачимо, що те саме відбувається в Україні“.

Пам'яті Анни Кісіль

(Закінчення зі стор. 5)

Бізнесова діяльність не завадила Анні виховати чудових дітей, а також активно займатися громадською діяльністю. Впродовж 2008-2018 років вона очолювала Світову раду культури при СКУ. У 2003 році загорілася ідеєю та разом з однодумцями створила для новоприбулих освічених емігрантів з України Міжнародну організацію українських громад „Четверта хвиля“ (першим головою якої був Тарас Волощук, а до 2016 року її очолювала А. Кісіль).

Лише впродовж останніх 10 років св. п. А. Кісіль взяла участь в організації понад 70 культурно-мистецьких заходів у Торонто, серед яких - відкриття пам'ятника жертвам Голодомору 1932-1933 років в Торонто, святкування 200-ліття з дня народження Тараса Шевченка, відзначення 70-ліття СФУЖО, 50-ліття заснування СКУ та 150-річчя Канади.

У 2008 році вона долучилася до діяльності найвищої надбудови українських громад у світі – СКУ, де впродовж 10 років очолювала Світову раду культури. А з 2018 року, з обранням головою СФУЖО, була віцепрезиденткою СКУ.

Благодійність і меценатство для св. п. А. Кісіль були духовною потребою. Вона фінансово підтримала численні українські проекти в Україні та діаспорі (спорудження храмів, відбудова історичних споруд, організація виставок мистецьких творів, видання книг і підручників для українських шкіл діаспори, допомога дітям та ін.)

Смерть А. Кісіль є болючою і неоправною втратою для всіх нас – українців з усього світу, до кого торкалося її велике, добре та чуйне українське серце.

Член парламенту Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії, державний міністер медіа та даних у Департаменті цифрових технологій, культури, медіа та спорту Джон Вітінгдейл: „Культурні установи залежні від глядачів, які через пандемію не можуть їх відвідувати. Оскільки ці заклади не працюють, то уряд Великої Британії намагається їх підтримати. Влада розробила інвестиційний пакет для підтримки цієї сфери на суму 6 млрд фунтів стерлінгів. Ця сума дозволяє організаціям та компаніям протриматися на плаву“.

Генеральна директорка компанії „GILDEHAUS“ Сабріна Гільдегаус: „Цінності епохи у часи карантину – це окрема тема. Як змінюються пріоритети. Перший з них. Наш дім — наш гральний майданчик. Ми багато часу перебуваємо вдома, тож стає важливим – що у нас вдома. Що носимо ми, що вдома на виду. Сім'я зараз – центр гравітації. Стає надважливим здоров'я. Світ споживання змінюється. Взаємодія з клієнтом. Бути фірмою-активатором, змусити діяти, не ставити в пріоритет продажі, а фактор залученості. Щоб напругу комунікували. Сталість, відновлюваність, чесні меседжі — ось запорука розвитку“.

Для тих учасників, хто мав час і можливість слухати, були доступні всі панелі.

Такі форуми, як цей, корисні тим, що дають і серйозну надію, й серйозні імпульси, і керівництво до дії.

До своїх останніх днів А. Кісіль вболівала за українські справи та, попри тяжкий фізичний стан, долучалася до громадських справ. 25 жовтня вона взяла участь у круглому столі, а 1 листопада — у річних нарадах СФУЖО, де востаннє виступила з промовою-зверненням та закликала і далі підтримувати український народ, виховувати нашу молодь у патріотичному дусі та бути об'єднаними, бо лише тоді ми є дієвою силою на світовій арені.

А. Кісіль була нагороджена медаллю Президента України „25 років Незалежності України“, Хрестом Івана Мазепи та найвищою нагородою СКУ – медаллю св. Володимира Великого за високі заслуги перед Україною і українським народом.

СФУЖО та діаспора у світі завжди будуть пам'ятати Анну Кісіль і її великі справи на ниві світового українства та радіти з того, що мали велику честь працювати разом з нею. І неодмінно продовжувати робити те, що вона започаткувала на ниві благодійності, просвітництва та збереження культурних цінностей.

Найщиріші співчуття висловлюємо з приводу непоправної втрати рідним і близьким А. Кісіль, для яких вона була справжньою берегинею - матері Євдокії, доньці Ірині та синові Андрію, онукам Андрійкові, Вікторії і Максимові, сестрам Марійці та Любові та її вірному товаришеві Ігореві Бокію.

Вічна їй пам'ять!

СФУЖО

Голодомор згадували...

(Закінчення зі стор. 4)

У багатьох родинах Ізраїлю відбулася акція „Запали свічку“, під час якої згадували трагічне минуле українців та інших народів, які мешкали тоді на території України. Валентин Лівшиць був тоді маленьким хлопчиком і жив зі своєю родиною в Бердичеві Житомирської області. Він розповів, що його родина була невеликою: батько, мати, бабуся, братик, сестричка і він. Старший сестрі Мір'ям ішов дев'ятий рік. Валентин - на рік молодший. Найменшому братику - три з половиною роки. Господиня родини виросла в селі і знала якості багатьох трав, що допомогло вижити. А на вулицях Бердичева сиділи і лежали безсилі люди. Про це В. Лівшиць розповідає крізь сльози.

У жителями Єрусалиму Ліни Торпусман від голоду разом з сотнями жителів Житомира помер двоюрідний брат Цаля. Кілька років тому Ліна на власні кошти збудувала на кладовищі Житомира невеликий пам'ятник з написом: „Цалі Народицькому та всім тим, які загинули в Голодомор“.

Про горе та пам'ять, віру та надію, що подібне ніколи не повториться, вірш ізраїльської поетеси Валентини Чайковської:

*Спинися, друже, де б не був ти.
Лише на хвилину, на одну, замри...
Бо просить Всесвіт сльозом
пом'янути
Загиблих з Голоду!
Зорять вони згори...
Згадай усіх загиблих
в тридцять другім...
Та й рік наступний – сповнений біди!
Що ж не пекла катам ота наруга?!
Не заростають днів гірких сліди!*

Громадська організація „Ізраїльські друзі України“ провела спільну акцію з майстринями виготовлення ляльок-мотанок в Україні та Німеччині „Ляльки для ненароджених“. Один із засновників організації Вячеслав Фельдман вважає, що Голодомор 1932-1933 років в Україні - то помста за свободу, яка завжди була в характері українців і які не хотіли коритися радянській колективізації. Такої ж думки і майстриня Тетяна Золочевська, організатор акції, мета якої згадати про дітей, які не народилися і не мали можливості бавитися ляльками, радіти життю.

МАРІЯ ДРИЧ
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
MARIA DRICH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Tel.: 973-292-9800 ext. 3035
e-mail: mdrich@unamember.com

**ЕВГЕН
ОСЦІСЛАВСЬКИЙ**
Ліцензований продавець
страховання життя
Ukrainian National Assn., Inc.

Tel.: 480-207-7070
e-mail: eugenemaria1968@gmail.com

ARKA

Вишиванки, хустки, нитки,
тканина до вишивання, рушники,
коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: 212-473-3550

НОВІ ВИДАННЯ

Поезія Олександра Сопронюка про любов *Обшири і парадокси „Інгульського степу”*

Георгій Лук'янчук

Олександр Сопронюк. „Туман”. Поезії. Вінниця: ТОВ „Твори”, 2020. 144 стор.

Щойно побачила світ друга книжка цікавого талановитого поета, есеїста, публіциста, багаторічного редактора газети „Слово” Олександра Сопронюка, члена Асоціації українських письменників та Фонду вільних журналістів ім. В'ячеслава Чорновола.

З ініціативи О. Сопронюка на сторінках газети „Слово” з початку 1990-их років почали з'являтися після довгої мовчазної перерви дисиденти радянської пори: Юрій Бадзьо, Михайлина Коцюбинська, Микола Рябчук, Ірина Калинець, Євген Сверстюк, Іван Дзюба, Василь Рубан, Микола Самійленко й Борис Ковгар. Ідуть до життя літературні твори і публіцистика молодих українських письменників.

З-під пера О. Сопронюка виходять літературні портрети українських мистців – Володимира Затуливітра, Юрія Гудзя, Ніли Зборовської, Івана Царинного, Віктора Шакули, Івана Козаченка, Андрія Донченка, Петра Галича, Вікторії Стах, Оксани Батюк, Мирослави Крат, Наталі Клименко, Петра Мідянки, Василя Портяка, Вадима Бородіна, Ігоря Стратія, Олександра Кривенка, Олеся Ульяненка.

„Туман” О. Сопронюка-поета – це книга про рідну батьківщину і кохання як дві із багатьох іпостасей любови, бо кожен справжній поет із любов'ю пише на три основні теми: кохання, природа-космос, батьківщина. Поетові пощастило з музою (Анною), якою і надихана ця книга про любов до музи й батьківщини. Книга багато ілюстрована одним із найкращих наших художників – Володимиром Гарбузом.

Світлана Орел

Збірник „Інгульський степ” (IV випуск). Київ: „Ярославів Вал”. 2019. 500 стор.

Мова, звісно ж, не про сам степ, а про однойменний збірник, який уже кілька років привертає увагу краєзнавців, любителів старовини, доскіпливих дослідників минулого. Він досить незвичний за форматом і стилем подання матеріалів. Великий альбомний формат, тверда обкладинка, чималий обсяг свідчать про солідність і майже академізм видання. Упорядник, видавець і редактор „Інгульського степу” Владислав Сердюк розповів про себе і видання в „Українській літературній газеті”. Сам він вже 10 років живе на Канарських островах. Член Ліги українських меценатів і опікунської ради Міжнародного конкурсу знавців української мови ім. Петра Яценка.

Народився 1970 року в Києві, диплом інженера-механіка отримав у Національному аграрному університеті. Майже рік стажувався в Пенсильванському державному університеті. Має з дружиною четверо дітей і у другого сина були проблеми зі здоров'ям в Україні. Вирішили переїхати до сонячної Іспанії, де виник задум видавати науковий збірник. Назву узяв з мапи середини XIX ст., яку склав італієць Річчі Дзаноні й написав „Степ Інгулу”. Збірка видана цілковито за рахунок упорядника. Видання безкоштовно розповсюджується по історико-краєзнавчих музеях, бібліотеках краю, провідних університетах та наукових інституціях України, деяких країн.

„Інгульський степ” – це не белетризована оповідь про минулі часи між Дніпром та Бугом, не приправлений авторською лірикою збірник

Владислав Сердюк. (Фото: Володимир Коскін)

легенд і переказів. Це солідна збірка архівних документів про історію сіл Кіровоградщини і Криворіжжя.

Цінні матеріали подали у збірнику відомі історики Анатолій Пивовар і Олександр Галенко. Привертають увагу дослідження Віктора Маруценка, багатолітнього сподвижника на краєзнавчій ниві Долинщини. Безперечно, великої роботи потребувало складання географічних та іменних покажчиків, що свідчить про певний рівень культури видання. Хоча, на жаль, „Інгульський степ” не вказує прізвищ ні технічного, ні літературного редактора.

„Інгульський степ” є науковим виданням. Ті, кілька випусків, які я маю зараз перед собою, свідчать, яку величезну роботу пророблено, що вартує цілої наукової установи. І, як на мене, фактичний зміст може зацікавити насамперед науковців.

(Закінчення на стор. 12)

Долі й недоли українок в Італії

Галина Компанієць

Галина Галагдіна. „Тіні на світлі”. Черкаси: „Артбрама”, 2020. 240 стор.

ЧЕРКАСИ. – В обласному краєзнавчому музеї 9 жовтня відбулась презентація книги Галини Галагдіної „Тіні на світлі”. Епіграфом до своєї книги вона узяла слова „Я просто жінка”. Як звичайна українська жінка 16 років тому вона виїхала на заробітки до Італії. Спершу писала тужливі вірші, які друкувала „Свобода”, а видавець Олександр Третяков випустив у світ збіркою „Світанок тут не живе”.

На презентації книги Г. Галагдіна розповіла про себе. Родом вона з Вінниччини, а доля привела її жити і працювати в мальовничі Черкаси на березі Дніпра. Однак діти виросли,

Галина Галагдіна представляє свої книги. (Фото: Галина Компанієць)

(Закінчення на стор. 12)

DNIPRO LLC.

**ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ**

Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

ROSELLE, NJ 645 W 1st Ave. Tel.: 908-241-2190 888-336-4776	CLIFTON, NJ 565 Clifton Ave. Tel.: 973-916-1543	PHILADELPHIA, PA 1916 Welsh Rd., Unit 3 Tel.: 215-969-4986 215-728-6040
--	--	---

MONUMENTS

Oblast Memorials Co.
 PO Box 746, Chester, NY 10918
Tel : 845-469-4247
Custom Designed Quality Monuments
 Serving NY/NJ/CT Cemeteries
 e-mail: oblastmemorialsco@gmail.com
 web site: www.oblastmemorials.com
 BILIBGUAL HOME APPOINTMENTS

VARSHAVSKY MONUMENTS
 1152 Route 10 West, Suite N, Randolph, NJ 07869
862-219-5344
 E-mail: VarshavskyMonuments@gmail.com

ПАМ'ЯТНИКИ — МАВЗОЛЕЇ
 Великий вибір граніту • Індивідуальний дизайн
 Гравірування на граніті • Керамічні фотографії на пам'ятники
 Замовлення, виготовлення і встановлення в штатах NJ/NY/PA

Лідія Боднар-Балагутрак...

(Закінчення зі стор. 2)

несуть" і „Танці сатани навколо нас“ також показують біль і жах Голодомору. На виставці представлена низка творів із серії „Десять інших ікон“, у яких формальні елементи християнських ікон поєднані із „знаковими“ документальними зображеннями Голодомору.

„Опікун“ і „Те, що сидить у мене в кишках“ – це тривимірні роботи, що включають традиційні українські форми мистецтва: рушник, сорочку та інші автентичні вироби, створені українськими ремісниками, щоб підкреслити геноцид знищення української культури Голодомором.

„Танці сатани навколо нас“

Пізніші твори, серед яких „Закутана дитина“, „Портрет хованки“ та „Дівчинка-сирота“, показують юних жертв Голодомору. Ці зображення дітей, намальовані на фактурних поверхнях паперу ручної роботи та обвугленого дерева. Обличчя дітей цілеспрямовано неясні та загадкові. Риси обличчя абстраговані, не чітко визначені, а очі нагадують чорні кулі. „Дівчинка-сирота“ особливо вражає. Відчувається, що ця маленька дівчинка повністю розуміє похмуру реальність свого життя. І тому в неї немає надії на майбутнє. Дитина без надії – це смертельний образ.

Однак, виставка закінчується саме надією. Деталь із нещодавньої великої художньої роботи Л. Боднар-Балагутрак під назвою „Чи ростиме над цим трава, чи все забудеться?“ передає почуття оновлення та надії. У 1996 році, через п'ять років після своєї першої поїздки в Україну, Л. Боднар-Балагутрак відвідала Чорнобиль. Там не було ні людей, ні тварин, але рослинність поверталася і буйно скрізь зростала. Проростає зелене листя та трава свідчили про силу відновлення природи і також були ознакою надії, що навіть найстрашніша трагедія не може знищити силу життя і відродження.

Створюючи своє багатопластове мистецтво, художниця каже, що часто відчуває себе археологом. І це ідеальна аналогія її роботи. Радянський режим прикривав Голодомор пластами дезінформації, відвертим запереченням своїх вчинків, масовим знищенням доказів та усуненням свід-

В майстерні Лідії Боднар-Балагутрак.

ків. Щоб розповісти історію Голодомору та його жертв, потрібно зрозуміти пласти, що прикривали правду цієї трагедії. І у своїй роботі Л. Боднар-Балагутрак майстерно розкриває трагедію Голодомору. Її роботи є не лише свідченням страждань невинних українців, але також застереженням і нагадуванням для всіх нас, що без здорового публічного дискурсу та відсутності вільного висловлювання і обговорювання думок існує загроза успішного приховування правди та розповсюдження брехні, що видають за правду, і таким чином надавати змогу злу коїти свої жахливі вчинки.

Ідея віртуальної виставки була задумана членами українсько-американської спільноти в Техасі і розро-

блена Роксоланою Кармазин (Даллас), Христею Бриндзя (Г'юстон), Ксенією Рихтицькою (Дітройт), Анізією Кармазин (Пітсбург) та Олею Черкас (Санкт-Петербург, Флориди). Ця команда видатних жінок працювала з Л. Боднар-Балагутрак, щоб зібрати роботи мистецтва для виставки та допомогти поширити інформацію про трагедію Голодомору.

У листопаді, наша організація разом з іншими організаціями, музеями та університетами у США та Канаді віртуально презентували виставку „Голодомор: пам'ять“ на своїх вебсайтах та сторінках соцмереж.

Олена Христюк – директор неприбуткової організації „Українське Сан-Антоніо“

Обшири і парадокси...

(Закінчення зі стор. 11)

Це визнає й упорядник: „Мої дослідження цікаві переважно вузькому колу людей. Взяти для прикладу мою статтю „Історія баштинської Олександрівської церкви“ в третьому найсвіжішому випуску. Кому вона потрібна? В основному, священникам, які працюють в тих краях, місцевим краєзнавцям і тамтешнім жителям, які цікавляться краєзнавством Долинського району. Тож я досить тверезо ставлюся до своїх розвідок“.

Те, що альманах „Інгульський степ“ – своєрідне явище у краєзнавчій літературі свідчить і нагорода в Нью-Йорку науково-літературного конкурсу ім. Волянників-Швабінських Фундації Українського Вільного Університету, яку В. Сердюк одержав минулого року за третій випуск збірника. Він розповів: „Після отримання названої премії я вирішив заснувати премію редакції збірника „Інгульський степ“ за значний внесок в розвиток історичного краєзнавства степової України, яка вже і вручена в Кропивницькому відомому дослідникові, авторові понад 10 унікальних книг, написаних на базі

архівних документів, Іванові Петренкові“.

У цьому році редакція „Інгульського степу“, крім основної премії, виділить також кілька відзнак за видані у 2019-2020 роках книги з історико-краєзнавчої тематики.

В. Сердюк мріє про оновлення Інгульського степу: „Якщо в Інгульському степу села мали населення до падіння царату від п'ять до 10 тис. осіб, то нині мають від 50 до 1,000 людей. В селах було по дві-три церкви, школи, ремісничі училища, млини і вітряки тощо. А мрію я про те, що люди об'єднаються і створять якусь оазу. Та насправді села там

помирають, молодь від'їжджає в інші краї або у великі міста. Люди, які там проживають, чомусь не можуть об'єднатися заради самих себе, створити громаду і, наприклад, спитати свою місцеву владу, а що ж вона робить саме зараз, куди йдуть гроші і чому нічого не робиться і таке інше. Та мене не полишає надія, що згуртується Україна, маленькі громади – в середині, середні – в більшості, і нарешті закінчатся чвари, запанує мир і злагода, країна стане сильною і заможною, які і всі її громадяни. Я на це працюю, і сподіваюсь, що згуртована держава Україна згуртує своїх дітей“.

Долі й недолі...

(Закінчення зі стор. 11)

роботи не стало і, аби допомогти родині, жінка мусила поїхати працювати за кордон. Обрала Італію, бо там вже гарувало чимало знайомих. Вона розповіла:

„Коли ми в Італії у вихідний день зустрічалися з іншими жінками-заробітчаними, кожна розповідала про свою непросту долю. Слухаючи їхні невігдані історії, дивлячись у заплакані очі, думаючи про своє схоже життя, я думала: „Хіба ж про таке змовчиш?“. Приміром, про жінку, яка спеціально поїхала заробити грошей, аби допомогти синові в Україні справити весілля. Відгуляли, а на другий день молодий наречений раптово помер від обіраного тромбу. Єдине щастя, що залишилося цій жінці – це вагітна невістка, яка подарувала родині онука. І тепер заради нього

вона і живе, бо її другий син пішов боронити Україну на сході і загинув“.

Бувають історії щасливі, коли жінки, поїхавши працювати за кордон від безвиході, знаходять себе, влаштовують особисте життя, відкривають бізнес. „Ми, українки, їдемо туди, де найважче, „без надії“ таки сподіваємося“, ми дуже різні, але у кожній – своя унікальна доля, про нас хочеться писати“, – сказала Г. Галагдіна.

Новелі про непрості долі жінок-заробітчанинок склали збірку „Тіні на світлі“, яка вийшла у світ завдяки фінансовій підтримці Фундації ім. Івана Багряного. Надхненниками видання стали редактор газети „Свобода“ Левко Хмельковський та італієць Карло Гасперіні.

Тема заробітчанинства з часів Василя Стефаника в українській літературі розкрита досить широко. Та рецензент книги, літературознавець Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького

Оксана Вертипорох відзначила талант авторки: „Коли я читала новелі, то зрозуміла, що тут є над чим працювати, є цікаві образи, персонажі, соковита мова, захоплива композиція. Навіть не як літературознавець, а просто як читач, теж захоплююся. Бо написано про нас, жінок, наші непрості долі, переживання. Таких чарівних, працюючих і таких часом нещасливих. Твори Галини Галагдіної вирізняє оптимізм, оте світло читачеві, яке вона несе своїми творами і відображене у назві збірки. Це дуже важливо в сучасному суспільстві“.

Авторка пробувала себе у літературній творчості ще зі шкільних років. Та по-новому, по-жіночодорослому її душа заговорила вже в Італії. Це книга про дім, за яким страждають заробітчанинки на чужині, їхнє непросте життя, бо ж не від добра поїхали вони тяжко працювати, про дітей-онуків, яких залишили в Україні.

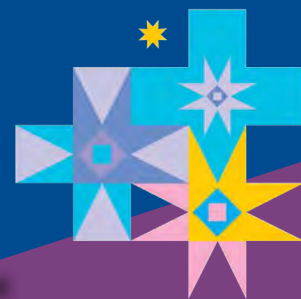
„Для нас Україна – світло. Тому що навіть коли живемо там, все одно тягне додому, в Україну. Летимо сюди думками. Бо хоч за кордоном і довго живеш, але ще не причепився. Тут вже не маєш, а там – ще не знайшов, тут – відстав, а там – ще не причепився, тут ще не до кінця загубив, а там уже нічого шукати“, – сказала Г. Галагдіна.

„Книгу перекладуть італійською мовою, бо такі історії варті уваги. Причому не тільки жіночої, а й чоловічої, – вважає видавець О. Третяков. – Чоловікам треба прочитати ці новелі, десь щось у собі перемкнути, аби поміркувати, як насправді українським жінкам живеться за кордоном“.

Видання „Тіні на світлі“ можна буде придбати в інтернет-магазинах. Збірка змусить по-новому відчувати тему заробітчанинства, а відтак більше зрозуміти українську жінку, яка завжди у пошуках вічного щастя.

НАДХОДИТЬ РІЗДВО... ДАРУЙТЕ ДОБРО...

Український Народний Союз видав десять нових різдвяних карток на 2020-2021 роки. Цьогоріч додатково видано картку до дня народження. Усі вони створені мистцями Іриною Корчук і Володимиром Петришином, обидвоє з України.

І. Корчук є мисткинею, ілюстратором і фахівцем графічного оформлення. Народилася в Луцьку, проживає і працює у Львові. Вона є випускником Львівської Національної Академії Мистецтв, де здобула ступінь магістра графічного оформлення. У 2006 році, І. Корчук організувала й була учасницею мистецької виставки, а також проєктів, які створюють єдність серед молодих мистців. Вона завершила сім проєктів, включно з міжнародною виставкою про станкову графіку в 2017 році.

Разом зі своїм приятелем і співпроектувальником, І. Корчук випустила спільний проєкт „GRAFEZE”, який реалізував її власні ідеї у сфері продукції сувенірів, починаючи від проєктування до остаточного виробництва. Паралельно з графічним оформленням та ілюструванням, вона пильно займається розвитком свого власного стилю традиційного

народного мистецтва, готуючись до своєї особистої виставки.

В. Петришин є з Івано-Франківської області, закінчив Косівський коледж прикладного та декоративного мистецтва. Був членом Відділу мистецького письма ім. В.І. Касіяна та навчався у Львівській Національній Академії Мистецтв, де студіював мистецьке оформлення інтер'єру.

Від часу своїх студій в академії, В. Петришин працював над монументальними фресками, часто з релігійною або сакральною тематикою. Він є спеціалістом техніки сграфіто й брав участь у прикрашанні катедр в Україні, Румунії, Польщі та Словаччині. Впродовж останніх кількох років, В. Петришин часто співпрацював з І. Корчук над створенням ілюстрацій.

Заохочуємо читачів оглянути приклади їхніх творів на веб-сторінці www.unainc.org, де можна знайти анкету на замовлення карточок. Також тут можна скласти датки через „PayPal” із зазначенням для Залізного Фонду Публікацій УНСоюзу, Центру Української Спащини на Союзівці та Загального Фонду Української Народної Фундації (УНФ). Пригадуємо, що Ваші

пожертви можна відтягати від податків, тому що УНФ має статус 501(c)(3) як звільнена від податків неприбуткова організація, а Ваша підтримка допомагає утримати ці установи.

Цей щорічний збір фондів є критичним для забезпечення розвитку і дальшого довозотривалого існування офіційних видань УНСоюзу – україномовної „Свободи” та англomовного „Українського Тижневика”. Вони є головним джерелом інформації про події в Україні та в українських громадах по всьому світі. Заохочуємо Вас передплачувати наші газети, які є доступні на інтернеті („онлайн”) і в друкованому форматі.

Цей збір фондів також допомагає покрити кошти для розширення програм Центру Української Спащини на Союзівці, де особи різного віку можуть святкувати свою унікальну українську спадщину, і де понад 500 дітей щорічно беруть участь у таборових програмах.

Хочемо заздалегідь скласти Вам подяку за Ваші щедри дари.

Бажаємо Вам Веселих Свят і Щасливого Нового Року!

Yes, I would like to join UNA's Christmas Card Project and support the Ukrainian National Foundation. Suggested donation for 1 box of 10 cards is \$30.00. Additional boxes available at \$20.00 each. Orders and payments can be made online. Follow links on www.unainc.org. For more info call 973-292-9800 or email info@unainc.org

Enclosed is my gift for the Christmas Card Project. (Please check)

☐ 1 box at \$30.00 ☐ Additional Boxes at \$20.00 each Qty: _____

I would like to make an additional donation of: ☐ \$ 1,000 ☐ \$500 ☐ \$250 ☐ \$100 Other \$ _____ to:

UNA Publications Endowment ☐ \$ _____ Soyuzivka Heritage Center ☐ \$ _____ Ukrainian National Foundation - General Fund ☐ \$ _____

I will pay by ☐ Check ☐ Credit card

Credit Card Type _____ Exp. (MM/YY) ____/____ Card # _____

CVN _____ Signature _____

Name _____

Address _____

City _____

State _____

Zip _____

Tel. _____

Email _____

Please make checks payable to "Ukrainian National Foundation". Mail to: Ukrainian National Association, PO Box 280, Parsippany, NJ 07054. Donations are tax-exempt as permitted by law.

 УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ПОШУКУЄ СВОЇХ ЧЛЕНІВ Просимо тих членів або їхніх родичів зателефонувати до УНСоюзу, 973-292-9800											
Name	Branch	State of last residence	Name	Branch	State of last residence	Name	Branch	State of last residence	Name	Branch	State of last residence
Andrews* Anne	367	NY	Gwostz* Eileen	414	CT	Magola* Rose K	292	MI	Rudyj* Michael	7	PA
Ataman* Bohdan G	292	MI	Harasym* Michael	461	ON	Makar* Catherine	96	PA	Rudyj* Eugenia	379	IL
Bacharowski* Helen	291	OH	Hawran* Anna	194	NY	Makarenko* Anna	42	NJ	Rudzinsky* Lubomyr	37	NJ
Bachinsky* Olga	70	MA	Hayes* Sonya	292	MI	Maksymczuk* Stefan	155	NJ	Rusek* Eleanor O	155	NJ
Baczma* Antin	83	PA	Heckman* Helen	39	NY	Maksymiuk* Simon	5	NY	Rusyn* Jurko	401	ON
Baczynsky* John	13	NY	Helvak* Kathryn A	230	OH	Maluk* Anna	397	PA	Ruszczyska* Iryna	356	NE
Balonis* Kathryn	1	PA	Hendricks* Walter P	325	NY	Malysiak* Mary	452	IN	Saldan* Stephan	131	IL
Barefield* Helen C	230	OH	Hnot* George	5	NY	Mandzij* Maria	76	NJ	Sawczuk* Anna	367	NY
Bari* Eleanor T	130	NY	Hockenberry* Olga	102	OH	Markowski* Lidia I	320	MD	Sawka* William	147	PA
Basko* Dmytro	292	MI	Homzak* Frank	102	OH	Mccormick* Helen	5	NY	Schembell* Halyna	271	NY
Batuk* Eleanor M	173	DE	Hryceliak* Dora	221	IL	Melko* Joseph	231	PA	Schreiber* Olga	96	PA
Bereznycki Md* Jurij	216	NJ	Hrynowych* Irene	184	NY	Melnyk* Stella	206	RI	Seleman* Mary G	277	CT
Bilyk* Mary	161	PA	Hucul* Ilko	112	OH	Melnyk* Walter	155	NJ	Seniuta* John	257	CA
Biruk* Helena	221	IL	Hurmak* John	102	OH	Metrick* John	63	PA	Serbu* Wasyl	131	IL
Bishop* Michael	283	NY	Hyrn* Dorothy	399	IL	Michalak* Olga	194	NY	Shabatura* Donald	385	MN
Blemly* Fay	292	MI	Ilkow* Walter A	5	NY	Milkovich* Zorka	112	OH	Shebunchak Md* Bohdan O		
Blidy* Michael	125	IL	Imo* Stella	367	NY	Minsinger* Vera	53	PA		25	NJ
Bodnar Jr* John	96	PA	Jakymchuk* Michael	287	NJ	Modryckyj* Myron	399	IL	Shields* Elsie M	112	OH
Bohenko* Peter	96	PA	Jarema* Eleanor	372	NJ	Morris* Lillian	399	IL	Shnuriwsky* Petrer	174	MI
Boroskie* Katherine	130	NJ	Jaseniuk* Walter J	345	MN	Mousseau* Jennie	206	RI	Shum* Alex	27	NJ
Boyko* John	22	IL	Jatsyshyn* Luba	112	OH	Mudri* Marian M	155	NJ	Sinkosky* Kathleen	240	OH
Boyko* Michael	291	OH	Java* Helen	96	PA	Mychalenko* Walter	175	MI	Skubecz* Anna	155	NJ
Bulakowski* Paul	465	QC	Juraska* Nettie S	379	IL	Mytrosevich* Michael	102	OH	Slaby* Myrtle K	292	MI
Byj* Paul	466	ON	Jurkewych* William	292	MI	Nakonechny* Bohdan	399	IL	Slater* John	155	NJ
Carter* Margarita	287	NJ	Katynski* John	102	OH	Nakoneczny* Anna	112	OH	Slobodian* Paul	125	IL
Casoli* Dan L	120	PA	Kinal* Mary	39	NY	Nastasiak* Agnes	83	PA	Sluko* Ann T	409	PA
Cenko* Helen	287	NJ	Kinter* Nancy	432	ON	Nazarow* Maria	76	NJ	Slywka* Teresa	292	MI
Cepull* Margaret H	120	PA	Klimovsky* Peter	283	NY	Nessin* Olena	25	NY	Stalenyj* Stanislaw	22	IL
Chaikovsky* Catharina	131	CA	Kolody* Zofia	221	IL	Nezowy* Stefania	397	PA	Stelmach* Theodore	257	CA
Chalusiak* Ewa	397	PA	Kolodzinski* Helen	8	NY	Norr* Mary D	83	PA	Stepash* Rosa	155	NJ
Cherwinsky* Nestor	367	NY	Koltowski* Sophie	372	NJ	O Neil* Anne	292	MI	Stevenson* Olga S	83	PA
Chomut* Michael	269	NJ	Koltuniuk* Antonina	226	CO	Olenskyj* Andrej	130	NY	Stripay* Mary	120	PA
Chomyn* Helen	397	PA	Konicki* Estelle	125	IL	Olinik* Mary T	367	NY	Sullivan* Zinaida O	238	MA
Choptiany* Anna	83	PA	Korowajczuk* Klawdia	102	OH	Osadca* Bohdanna Olga	116	NJ	Suss* Eleanor G	234	NJ
Cieslak* Johanna	259	IL	Kostiuk* Mary	292	MI	Osinchuk* Ada	86	NY	Swift* Joan	316	NY
Cihowski* Anna	37	NJ	Koveal* Russel	173	DE	Ostapchuk* Petro	360	NY	Swirskyj* Sofia	367	NY
Cook* George	287	NJ	Kowal* Bohdan	399	IL	Palochak* Anna F	409	NJ	Syroid* Michael	96	PA
Corwonski* Steve	501	PA	Kowal* Julia	292	MI	Parchuc* Helen A	27	NJ	Syrota* Maria	88	GA
Crockett* Carolina	173	PA	Kowalchuk* Lew	498	BC	Paruta* Anna T	316	NY	Szegryn* Jakow	238	MA
Cybak* Maria	131	IL	Kowalski* Julian	269	NJ	Patra* Bohdan	292	MI	Szusniak* Maria	39	NY
Cyktor Jr* Louis	155	NJ	Krafcsin* Wasyl	22	IL	Patrylo* Anne	5	NY	Taylor* Rose Marie	452	IN
Czerewajko* Nicholas	114	IL	Krip* Wasyl	496	WA	Pawliw* Maria	39	NY	Tershakovec* Andrew N	194	NY
Czorniak* Walter	221	IL	Krol* Michael	238	MA	Pawluk* John	102	OH	Thompson* Amalie	360	NY
Czorny* Stefania	86	NY	Kroll* Walter	163	PA	Pelechaty* Olga	347	NY	Tkaczuk* Illa Roman	131	IL
Czubatiuk* Anna	379	IL	Kruk* Mirosława L	86	MI	Petruniak* Maria	221	IL	Trent* Mary	155	NJ
Dacyk* Anna	83	NY	Kryminec* Andrij	292	MI	Phillips* Lillian E	155	NJ	Tur* Anna	247	DE
Dambrosio* Albert E	292	MI	Krywa* Katherine	245	NJ	Pidzamecky* William	461	ON	Turchan* Anne	238	MA
Darytichen* Ethel	155	NJ	Kubarych* Michael	316	NY	Pober* Michael	5	NY	Turczyn* Maria	486	CA
Daszynec* Maria K	221	IL	Kubin* Theodora	125	IL	Polanskyj* Tekla	175	MI	Tymchysyn* Sophia	221	IL
Denega* Natalia	379	IL	Kucyj* Sophie	401	ON	Poliszczuk* Halyna	83	PA	Uchacz* Maria	432	ON
Denko* Paul	174	OH	Kulchycky* Maria	434	BC	Pope* Olga	16	NY	Venanzio* Michael	161	PA
Diakiw* Ewa	245	NJ	Kulkewycz* Konstantyn	327	NY	Posikan* Frieda	83	PA	Wagner* Mary	53	PA
Diakiw* Mykola	501	PA	Kunzer* Helen F	367	NY	Powanda* Peter	53	PA	Waitkoff* Helen	125	IL
Diecuch* Stephanie K	39	NY	Kuriaczyn* Kateryna	83	PA	Priegel* Emily	139	IL	Wankewycz* Kataryna	379	IL
Dobrenski* Mary	155	NJ	Kushnir* Irene	153	PA	Prokopovitch* Anna	409	PA	Waskul* Nicholas	292	MI
Duda* Iwan	432	ON	Laskowyj* Mychajlo	245	FL	Pruessner* Jennie P	112	OH	Wayne* Stephanie Katherine		
Duda* Kataryna	102	OH	Lawrowycz* Irene	414	MD	Prypchan* Roman B	399	IL		22	IL
Dudycz* Mike	364	OH	Leheta* Nikolaus 2	92	MI	Praszek* Walter R	88	NY	Wengryniuk* Emily	233	OH
Dutschak* Matrona	114	IL	Lema* Petro	292	MI	Pujo* Iwan	5	NY	Wlasik* Stanley	292	MI
Dziama* Mykola	304	NY	Lepkaluk Md* Nikolaj J	88	NY	Pyrh* Anna	253	MA	Wojtowycz* Olena	399	IL
Dzioba* Semen	155	NJ	Leschuk* Michael	379	IL	Pyrh* Wasyl	253	MA	Wolowych* Anna	102	OH
Elliott* Ann	397	PA	Lesiw* Ewa	501	PA	Radko* Joseph	7	PA	Wowk* Michael	401	ON
Federenko* Lovey	175	MI	Leskiw* Maria	379	IL	Ratycz* Lubomyr	353	NJ	Wrask* Anna	96	PA
Fedeshen* Anne	230	OH	Lesko* Stephen	96	PA	Relick* Rose	113	PA	Wrobel* Mildred	174	MI
Fedij* Alexander	423	IL	Lesyk* Mychajlo	501	PA	Retzer* Anna	63	PA	Yagla* William	173	DE
Ferenc* John	121	NY	Lozynskyj* Oleksa	83	PA	Roberts* Joanne V	231	PA	Yawney* Natalie	47	PA
Finiak* Wasyl	488	AZ	Luciw* Wasyl	83	PA	Robertson* Nina A	452	IN	Zabihacz* Anna	76	NJ
Gaidos* Mary	96	PA	Lucyk* Aleksandra J	15	MD	Rogal* Maria	131	IL	Zapoticzny* Andrew	175	MI
Gadziak* Mary	22	IL	Lukehart* Elberta	63	PA	Rohowsky* Walter	184	NY	Zapuchlak* Joseph	379	IL
Gora* Andrew	316	NY	Luniw* Stepan	360	NY	Rojenko* Victor	461	ON	Zaryk* Andrew	55	MD
Grabiec* Elsie O	253	MA	Lyczkowskyj* Yuriy	381	FL	Romanczuk* Nadia	292	MI	Zelesny* Mary	287	NJ
Gula* Frank	230	OH	Mach* Nancy	53	PA	Roy* Helen	174	MI	Zobniw* Anna M	320	MD
Gulick* Sophie	112	OH	Maciurak* Wladimira	131	IL	Rozok* Stefan	153	PA			

Про Голодомор вчать...

(Закінчення зі стор. 1)

не тільки про Голодомор, але і про роботу Комітету з визнання Голодомору геноцидом, українську громаду та чому для українців так важливо

поширювати знання про Голодомор, і чому, відповідно, це має бути цікаво для американських учнів.

Окрім лекцій, М. Савків та Д. Дужий також передали вчителям навчальні матеріали, зокрема, підручник про Голодомор та плани уроків.

Д. Дужий визнає: через особливості системи

освіти в США - попереду непроста та довга дорога. Проте активісти крок за кроком готові долати її, аби якомога більше американських учнів на запитання, що таке Голодомор, не знизували плечима, а відповідали, що це страшна сторінка світової історії, коли були замордовані мільйони українців.

КУРІННА СТАРШИНА
10-го Куреня УПС „Чорноморці“

у глибокому смутку повідомляє,
що наш довголітній член

св. п.
пл. сен.

ВОЛОДИМИР БУТЕНКО

„Вовка“, ЧМ, ч. 100

відплив в останній рейд 15 листопада 2020 року.

Опечаленій Родині складаємо найглибші співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Курінна Старшина

В п'яту річницю смерті мого Дружини

св. п.

журналіста

Ростислава Л. Хомяка

складаю:

\$2,000 на нашу парафію Національний Собор
св. Родини у Вашингтоні, Д. К.

\$2,000 на українську газету The Ukrainian Weekly,

\$1,000 на україномовну газету Свобода.

Марта Богачевська Хомяк

Українське Лікарське Товариство
Північної Америки (УЛТПА)

Повідомляє своїх членів та громаду,
що 17 -го листопада 2020 року
відійшла у вічність

св. п.

д-р мед. Марія Лідія (Ліда)
Клодницька Процик
(1943-2020)

Перша жінка голова УЛТПА 1989-1991
Довголітня лікарка кардіолог в українській околиці Чикаго
Довголітня членкиня УЛТПА відділ Іллиной

Рідним складаємо співчуття.

Вічна Їй пам'ять!

Головна Управа
Українського Лікарського Товариства
Північної Америки

З великим жалем повідомляємо родину
та друзів, що 16 листопада 2020 року
несподівано відійшов у Божу вічність

св. п.

Адріян Стефан Галяревич
Адзьо

народжений 2 січня 1938 в Рогатині, Україна.

Покійний був від дитинства членом Пласту. Належав до куреня „Бурлаки“ та станиці Клівеленд, де був ключовим в розбудові пластової оселі „Писаний Камінь“. Через його професійне знання архітектури він допомагав у будові нових структур та використанні існуючих будинків. Він невтомно фізично працював, щоб виконати плани Оселі та допомогти у розвитку Пластової організації, в якій сини і внуки Адріяна і Марти виростили та є активні.

Похорон відбувся 23 листопада в Катедрі св. Йосафата в Пармі, Огайо.

У смутку залишилися

дружина - Марта з дому Попель
сини - Андрій (с.п. Ліля) і Юрій (Вікі)
внуки - Стефан, Адріян і Катерина Галяревич
швагри - Юрій Попель (Віра) і Андрій Попель (Ляріса)
племінники - Нестор і Минді Касараба; Рома Касараба;
Микола Попель; Тарас, Ляріса і Михасик Попель;
Андрея Попель; Меляся, Адріян і Діянка Пиріг

В пам'ять покійного пожертви можна складати на Пластову Оселю „Писаний Камінь“ (Plast-Friends of PK) або церкву свв. Петра і Павла (Sts. Peter and Paul Ukrainian Catholic Church). Чеки просимо вислати до: 10814 Lake Ave., Cleveland OH 44102 in care of George Halarewicz.

Тихо спи без тривоги, тут є Бог...

Вічна Йому пам'ять

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,**
NEW YORK і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

Шановні читачі! Жалібні повідомлення
з приводу відходу своїх близьких і друзів просимо вислати
на електронну адресу відділу оголошень „Свободи“:
advertising@ukrweekly.com

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union
САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

***ВІДКРИЙТЕ ПЕНСІЙНИЙ РАХУНОК,
ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СВОЄ МАЙБУТНЄ.***

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by full faith and credit of the United States Government.
 National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency.

ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

КЕРГОНКСОН:

6329 Route 209
 Kerhonkson, NY 12446
 Tel: (845) 626-2938
 Fax: (845) 626-8636

ЮНІОНДЕЙЛ:

226 Uniondale Ave
 Uniondale, NY 11553
 Tel: (516) 565-2393
 Fax: (516) 565-2097

АСТОРИЯ:

32-01 31st Street
 Astoria, NY 11106
 Tel: (718) 626-0506
 Fax: (718) 626-0458

ЛІНДЕНГІРСТ:

225 N. 4th Street
 Lindenhurst, NY 11757
 Tel: (631) 867-5990
 Fax: (631) 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfrelianceny.org

ІНТЕРНЕТ:
www.selfrelianceny.org

Поза Нью Йорком дзвоніть:
безкоштовно: 1-888-SELFREL

*APY - Відсотки у річному відношенні з нарахованою дивідендою. Дивіденда - 2.25% нарахована денно, може бути змінена без попередження. Відсоткові ставки діють з 7/17/2020.